

VI.
II.
26.

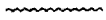
Německá

HOMONYMIKA

s českým výkladem.

Ku prospěchu

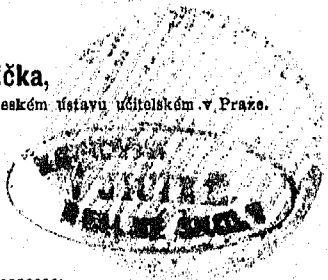
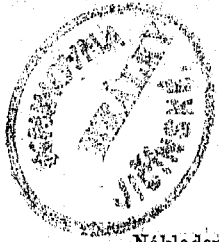
měšťanských, nižších středních a vyšších dívčích škol.

Sepsal

Josef Jedlička,

žub. učitel na c. k. vzorné škole při c. k. českém ústavu učitelském v Praze.

V Praze.

Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober.

1875.

Slovutnému pánu,

panu

KARLU WOLFOVI,

doktoru veškerých práv, zemskému advokátu, členu okresního a
obecního zastupitelstva jakož i místní rady školní, setníku sboru
ostrostřelců v Rakovnicích atd. atd.

u vděčné upomínce

věnuje

Spisovatel.

A.

Aal (ber) úhoř, ryba jedlá; **die Aale** řídlo, spí-
čatý nástroj obuvníků k propichování kůže; **al**, před-
ložka aneb koncovka slov ponejvíce cizích; na př. **Al-**
mosen almužna, **Alkohol** líh, obal vejčitý, **Memorial** kniha
příruční; **all**, tolik co všecko, na př. **Weltall** vesmír,
Allmacht všemohoucnost. — **Die**

Aallee stromoradi, chodba s obou stran u pravi-
delné vzdálenosti stromy vysázená; **alle Menschen** vši-
ckni lidé. — **Der**

Abfätzen od **Abfatz** (ber) odstavec, oddíl; **ab-**
setzen sesaditi s úřadu, také zadržeti, na př. **mit der**
Stimme absetzen.

Allmählich pomalu, poznenáhla, znenáhla, zvolna;
mehlig po způsobu mouky. — **Der**

Ar orel, jmeno dravého ptáka; **Ar au** od **Ar-**
gau, jmeno města a kantonu ve Švýcarských; **Ar on**, bratr
Mojžíšův; **ar** předložka aneb koncovka na př. **Armut**
chudoba, **Arbeit** práce, **Rabiar** kaviar (nasolené jikry),
Barbar barbar (surový, ukrutný člověk). — **Das**

As mrcha, zhnilé tělo mrtvého zvířete; **das As**
č. **As**, „jedna“ v kartech a kostkách; **64tý díl dukátu**;

lékárnická libra o 24 lotů; římský císařský peníz; er aß požíval něčeho.

Abbladen složiti; ablatten latě sejmouti; abblatten obrati listi; abplatten uhladiti. — Als er

Abblies, od abblasen, wegblasen odfouknouti; als er ablies, od ablassen spustiti na př. daß Wasser eines Teiches.

Abbringen odnesti, odvesti, odkliditi; abringen zjednati sobě něco v zápasu.

Abprügeln zbíti někoho velmi; abriegeln závoru dveří odstrčiti. — Die

Achse č. Axc náprava, část vozu, aneb osa — přímá čára, jenž jde středem nějakého kulatého tělesa, aneb kterou si myslíme jíti jím; die Achsel nadpáží — nejhořejší část ramě; die Axt sekera — železný nástroj ku štípání.

Acht osm — číslo základní; Acht tolik co pozornost; der Achatstein č. Bernstein jantar — hořlavý nerost.

Affen opičiti se — všecko napodobovati; die Ofen od Ofen kamna — seřízení k vytápění pokoje. — Die

Ahre klas — nejhořejší část stébla, na němž jest zrní; die Ehre čest; ehre, od ehren ctíti, vážiti si; die Dehre, od Dehr (daß) úško u jehly. — Die

Elster č. Elster straka — jméno ptáka; die Elster řeka v Prusku.

Ahmen, Nachahmen napodobiti — činiti za jistým příkladem neb podle jistého vzoru; Amen (daß) amen, opravdu, staniž se — závěrečné slovo v modlitbě; die Ammen chůvy — zastupitelkyně matky. — Er

Ahmt nach, od nachahmen — dělati po kom něco; Amt (daß) úřad — každá povinnost, služba.

Ahnen tušiti — míti předtuchu o svém osudu; die

Uhněn předkové; a h n b e n trestati, pokutovati, kárati slovy — nelibost svou na jevo dávatí. — Der

U h n h e r r praotec; a n h e r sem.

U e n d e r n jinačiti, zjinačiti, měniti, změniti, přeměniti; e n t e r n — hákem loď k sobě přitáhnouti.

U e n t e č. E n t e (die) kachna — vodní pták; b a s E n d e konec — to poslední u věci; e n d e n skončiti, konec učiniti.

U e u ß e r n jeviti, na jevo dáti; e i s e r n železné, ze železa.

U n a, předložka cizích slov, na př. Anagramm (přestavení písmen, hádanka z písmen); Anatomie pytlva; U n a l y s e rozbor; U n n a jméno svaté. — Er

U n g e l t, od angeln, na udici chytati neb loviti; U n g e l d (baš) závdavek. — Der

U n g e r pažit — místo na poli aneb místo před vsí, jež travou jest porostlé; b e r U n f e r kotev, kotvice. — Die

U n g s t e n, od Angst (die) úzkost — vysoký stupeň soužení; die e n g s t e n, od eng úzký — těsně přiléhající; die H e n g s t e n, od H e n g s t (ber) hřebec — jméno koně mužského rodu.

U r m chudý, velmi potřebný; b e r U r m rámě, lidská ruka; U r m e e (die) vojsko — množství lidu vojenského. — Die

U e s c h e, od U c h slevák, nádoba k dolejšku stále užší; die E s c h e jasan — jméno stromu. — Der

U t h e m č. U b e m dech, vzduch, jež vdechujeme aneb vydychujeme; U t h e n — hlavní město Řecka. — Der

U t l a s — jméno vysokého vrchu v Africe; U t l a s (ber — die U t l a s e) sbírka map; b e r U t l a s e atlas — jméno hedvábné látky.

U u c h také, též — spojka; b a s U u g č. U u g e oko, ústrojí k vidění.

Auffliegen zvléteti, do výšky letěti; **aufliegen** ležeti na čem, míti v něčem nedostatek.

Ausreiten vyjeti koňmo; **ausreiten**, plevel vytrhati č. vypleti.

B.

Baal (ber) modla; ber **Ball** míč ku hře, zábava; **taneční**; **ballen** baliti, kouliti, něco v podobě míče stlačiti; ber **Ballen** balsk, na př. ein Kaufmannsballen. — **Auf den**

Bällen, od **Ball**; **bellen** štěkati, hlas psů.

Bačen péci, na př. Brot; die **Bačen**, Wangen líce, tvář, masité části obličeje; **pacen** neb **einpacen** baliti, zabaliti, skládati, pakovati. — **Das**

Bad koupel, lázeň; ber **Bader** lazebník; er **bat**, od **bitten**; ber **Pater** páter — katolický kněz; ber **Pathe** kmotr — svědek při křtinách neb břmování.

Baden, od **Baden** koupati; **das Patent** patent — otevřený list výsadní. — **Der**

Ban n. **Banus** ban — královský náměstek v Chorvatsku; die **Bahn** dráha — cesta n. silnice; ber **Bann** kletba — vyloučení z křesťanské společnosti; ber **Pan**, **báh** pastevců a stád, přednosta hor a pastvin u starých pohanů; **Panischer Schrecken** omračný, záchvatný, náhlý strach. — **Die**

Bahre, eine Trage nosidla, máry; die **Barre** hál, bidlo ze zlata n. stříbra; ich **paare** družím, spojuji dvě věci s sebou, jež pospolu zůstati mají; die **Paare** pár, párek, dvě věci jednoho druhu. — **Der**

Ballast přítěž, břímě, aby se loď těžkou učnilo; ber **Palast** palác — skvostné obydlí.

Bald brzy; er **ballt**, od **ballen** baliti, kouliti. — **Er**
Bahnt, od **bahnen** cestu raziti, dělati, uhladiti;
das Band vaz, úvazek, svazek, tkanice; **der Contre-**
band — protizákonný dovoz a vývoz zapovězeného zboží;
 er **verbannt**, od **verbannen** vypověditi koho (ze země).
 — **Der**

Balg kožka, kůže některých ssavců; **ich balgen**
 rváti, prátise; **der Balken** trám, břevno, kláda — čtyr-
 stranně přitesaný kmen stromu.

Bang n. **bange** tesklivý, úzkostlivý, teskný; **die**
Bant lávka, lavice k sezení; **Bant** banka peněžná.

Bar, předložka neb koncovka na př. **barfuß** bos,
 ručbar rozhlášený; **bar** hotový na př. **bares Geld**; **das**
Paar pár, párek. — **Ich**

Barg, od **bergen** skryti, tajiti, schovati; **die Barke**
 bárka — malá loďka zábavná; **der Park** park — sad
 anglický. — **Der**

Bart vousy — vlasy na obličejí poblíž úst a brady;
der Barde bard, pěvec, věstec; **die Barde** široká se-
 kera, proto **Hellebarde** bradatice, partyzána, halapartna;
die Barthe n. **Barthe** rybí kost; er **paarte**, od **paaren** —
 v párky dávati; **der Part** díl, podíl; **die Partei** strana.
 — **Der**

Bass basa — hudební nástroj (basa), aneb nejhlubší
 hlas ve zpěvu čtyrhlasém; **die Base** teta; **der Pass**
 pas, průvodní list, aneb obtížná cesta, přechod zejména
 z jedné země do druhé; **der Compass** magnetická jehla.
 — **Der**

Bast lýko, vnitřní kůžovitá kůra na dřevě; es
passst hodí se zevrubně; **die Paste** padělaný drahokam.
 — **Die**

Bäuche, od **Bauch** břicho; **die Beuche** máčení,
 namáčení v louhu; **ich beuche**, od **beuchen** namáčeti. — **Die**

Bai — malý chobot; **bei**, předložka. **Bairisch** ba-
vorský; **bäuerlich** sedlský. — **Mit**

Bedacht s rozvahou; **bedacht** pamětliv; **betagt** —
starý — starší než 70—80 let. — **Die**

Bären, od **Bär** medvěd — známý čtyrnohý dravec;
die Beeren — štavnaté semenníky některých rostlin na
př. **Johannisbeeren** rybíz, **Erdbeeren** jahody, **Himbeeren** ma-
liny; **entbehren** býti bez čeho; **empören** pozdvi-
hnouti, bouřiti se; **gebären** poroditi. — **Er**

Bäht, od **bähen** pařiti, hřáti; **das Beet** záhon
na př. **Blumenbeet**; **das Bett** postel, také **Flußbett** ře-
čiště, koryto řeky; **das Gebet** modlitba — povznášení
mysle k Bohu; **Elisabeth** Alžběta; **das Pettschaft**
pečítka. — **Im**

Beete, od **Beet**; **auf dem Bette**, od **Bett** postel;
Babette Barbora; **die Corvette** korveta, rychlice (loď);
die Wette sázka. — **Er**

Befiehlt, od **befehlen** rozkazuje; **er befiehlt**, od
befehlen omakávati. — **Die**

Beichte zpověď — vyznání spáchaných hříchů; **er**
beichtet, od **beichten** namáčeti; **er beugte sich**, od **beugen**
skláněti se.

Begleiten provoditi; **bekleiden** obleci se.

Begränzen n. **begrenzen** ohraničiti, obmeziti; **be-**
fränzen ověňčiti.

Beharrt vlasatý, srstnatý, chlupatý — protiva ly-
ného; **er beharrt**, od **beharren** setrvati, vytrvati, zůstává,
statečným zůstávati. — **Mit dem**

Beile, od **Beil** (baš) topor, sekyra; **die Beule**
boule, hlíza. — **Das**

Bein kost — nejtvrdsí část těla zvířecího; **die**
Bein muka, trápení.

Berũdchern podkouřiti, vykouriti, začaditi; **berẽdchern** obohatiti, bohatství nabyti.

Bereit připraven, přistrojen, přichystán, hotov, volný; **er bereu't**, od **berenen** pykati, želeti, litovati čeho. — **Der**

Bericht zpráva — vypravování jisté události; **er beriecht**, od **beriechen** přivoniti, přičichnouti k čemu.

Berichtig, od **berichtigen** opravit, napravit, spravit, spořádati, zaplatiti, zapravit; **berũdchtig** — býti v zlé pověsti, býti znám způsobem špatným na př. **ein berũdchtiger Schuldner, Räuber, Gauner**. — **Ich**

Berũdfe, od **berũden** přelstiti, ošiditi; **die Berũdfe** vlásenka, t. j. z vlasů padělaná pokrývka hlavy.

Besẽen ositi, nasiti, zasiti — semeno do zemi vpraviti; **besẽhen** ohledati něco, na něco se dobře podívat.

Bescheren (v přechodníku minulého času: **beschert**) obdařiti koho, naděliti, naložiti komu čeho; **bescheren** (v přech. minulého času **beschoren**) ostržhati — nůžkami vlnu sejmouti. — **Die**

Beschwerde stížnost, žaloba; **er beschwerte sich** stěžoval sobě. — **Sich**

Beschworen stěžovati, žalobu vésti; **beschworen** přísahati na něco, přísahou stvrditi. — **Der**

Besen koště — nástroj k metení podlahy; **bösen**, od **böse**, **schlecht**, **verborben** zlý, špatný, zkažený.

Best, od **gut** dobrý, v složeninách, na př. **bestverbient** velmi zasloužilý; **bestbefannt** co nejlépe znám; **die Pest** mor — nakažlivá nemoc; **Pest Pešť** — hlavní město království uherského. — **Die**

Beute kořist — movitosti, jež odejmou se ve válce nepříteli; **beide** oba dva; **das Gebäude** stavení, budova — každá prostora dle pravidel stavitelství uzavřená a rozdělená.

Bemähren dokázati, prokázati, potvrditi; **bewähren** ozbrojiti.

Bezeugen okázati, proukázati; **bezeugen** svědčiti, osvědčiti, vysvědčiti.

Bieber šlechtný, poctivý; **der Gebieter** velitel — někdo, jenž poroučí; **bitter** hořký — nepřijemné chuti, ponejvíce trpké aneb stahující, kousavé. — **Die**

Biene včela — hmyz med a vosk upravující; **binnen** v, ve, za — zastaralá předložka, tolik jako mezi, vnitř, uprostřed, na př. **binnen** zehn **Tagen**; **das Binnenland** vnitrozemí, území obvodem jiného pána uzavřené; **die Bühne** lešení, patro, zvláště pak jeviště, divadlo. — **Das**

Bier pivo, známý nápoj z ječmene a chmele upravený; **die Gebühr** poplatek. — **Der**

Büßling — hluboká poklona; **der Büßling** roštník, sleď uzžený n. sušený, koptětec. — **Die**

Birke bříza — jméno stromu; **der Bürge** rukojmí; **der Bürger** měšťan; **das Gebirge** pohorí — množství souvislých vrchů.

Bürgen ručiti za někoho, zaručiti se; **würgen** dusiti, zadusiti, rdousiti, zardousiti, škrtiti, dáviti.

Bis až, na př. **bis zur Kirche**; **er biß**, od **beißen** kousnouti. — **Der**

Bissen kus, sousto — co najednou do úst strčíme; **büßen** pokání činiti, káti se, na pokání se dáti; **pißsen** močiti. — **Die**

Bitte prosba, žádost za něco; **ich bitte** prosím; **der Büttel** biřic, pochop, dráb; **das Büttel** šatlava — nádoba k napájení dobytka. — **Die**

Büste poprsí — uměním vyvedená hlava lidská s částí trupu; **er büßte**, od **büßen** káti se; **er pißte** od **pißsen** močiti; **wenn ich wüßte**, od **wissen** věděti.

Blant skvělý, skvoucí; die **Planke** plaňka, hont, fošna — dřevěný plot aneb taková stěna. — Die

Blasen bubliny — jisté vzduchem naplněné vyvšeníny na tekutých tělesech; **blasen** douti, dmýchati — otevřenými ústy vzduch vypouštěti; die **blasen**, od **blas** bledý. — Die

Blässe, od **blas** bledost, na př. des **Gesichtes**; die **Blöße** nahost, nahota, obnažení. — Das

Blatt list rostlin; **platt** plochý, ploský, placatý.

Blecken — zuby ceniti, šklebiti; **blöcken** bečeti, mečeti.

Blöde blbý, smyslů mdlých a otupělých, na př. **blöde** Augen; er **bläste** sich auf dmul se, nadmul se, vynášel se. — Es

Blüthe, od **blühen** kvěsti; die **Blüte** květ — nejkrásnější barevná část rostliny, jež před ovocem se objevuje; im **Geblüthe**, od **Geblüt** (das), veškerá krev v těle.

Bocken kozlovinou smrděti; die **Bocken** — neštovice přirozené neb očkované. — Der

Böcken, od **Bock**, kozel; das **Bäcken** balsk, balíček, paklík. — Der

Boden půda — prostor pod střechou; sie **boten**, od **bieten** podati, podávati; die **Boten** poslové — lidé, jež posíláme někam s listy neb jinými rozkazy. — Die

Bohle fošna, dlouhá kláda; das **Bollwerk** hráz, na př. gegen die **Fluten**; die **Bole** od **Pol** (ber) pól — končící body osy zemské; der **Bole** Polák. — Die

Bombe puma — železná, dutá, prachem naplněná koule; der **Pomp** útratnost, okázalost, přepych; die **Pumpe** pumpa — přístroj ku čerpání vody. — Ich

Bot, od **bieten** podati, podávati; das **Gebot**

přikázání, zákon, rozkaz; das Boot kocábka — malá loďka; der Bote posel. — Der

Bord — hořejší okraj lodi; die — Borde okraj aneb ovroubení oděvu; er bohrt, od bohren vrtati, díry dělati; der Port přístav; das Porter — druh hořkého piva; das Porto listovné. — Der

Born studně, studnice, pramen; bohren vrtati — dělati kolmé neb šikmé díry nebozezem.

Brač nevzdělané, proto Bračader úhor; ich brač, od brechen lámati, zlomiti; Prag Praha — hlavní město v Čechách; die Pracht nádhera, nadhernost — lesklé a drahocenné věci; Bracht', od bringen přinesti. — Der

Brand hoření, pálení; der Brander loď paličí — loď naplněná věcmi zápalnými; gebrannt, od brennen hořeti; der Brantwein kořalka — líhový nápoj; ein Verbrannter, od verbrennen spáliti. — Die

Bräute, od Braut (die) nevěsty; die Breite šířka, protiva délky; das Gebräude, co na jednou se uvaří.

Bremen Bremy — jmeno svobodného města v Německu; verbrämen olemovati, oblemovati, obložiti, opremovati. — Das

Brett prkno — ploché, tence řezané dřevo; das Wildpret zvěřina. — Die

Briefe listy — písemné rozprávky; ich prüfe, od prüfen zkouším, vyšetruji. — Die

Briče n. Briče okatice říční, bryk, pryka (ryba); die Brücke most — umělá neb přirozená cesta přes vodu aneb dutý prostor; Brügge — hlavní město belgické krajiny. — Die

Brille brejle; ich brülle od brüllen řvati. — Wir

Brühen od brühen pařiti, opařiti; wir brieten,

od braten; die Britten Britové — obyvatelé velké Britanie a Anglie; brüten na vejcích seděti. — Das

Buch kniha ku čtení; buč, zastaralý minulý čas od bačen; der Bug ohyb, ohbí; také jméno řeky. — Die

Bude krám; die Butte putna, čber — dřevěná nádoba hlavně k nošení vody; die Butter máslo — tuk z mléka hovězího dobytka vyloučený; der Puder pudr — nejjemnější mouční prášek k poprašování vlasů; der Puter putka, puta, krocán.

Buhle, od buhlen ucházeti se; die Bulle pečeť vypuklá na listinách; zvláště papežský dopis, také právní listina a psaní samé; der Bullenbeißer vlkodav, lapač — velký pes řeznický. — Der

Bund smlouva, úmluva, závazek; das Bund svazek; bunt pestrý, mnohobarevný. — Der

Busen prsa, aneb záhyb, jež činí moře do zemi; die Buße pokání, trest, jež ukládá kněz za spáchané hříchy.

C.

Chor (der) sbor, sborový zpěv; das Chor kůr, kruchta — místo pro kostelní hudbu; Corps (vyslov Kóhr, das) oddělení vojska; ich erfor, od erfürten vyvoliti. — Die

Chöre, od Chor; fehre, od fehren mésti — od prachu očistiti.

Chur — jméno města ve Švýcarsku; Cour (vyslov Kúhr, die) dvoření, klanění se; die Kur lečení nemoci; der Kurfürst kníže volitebné.

D.

Dač (baš) střecha — pokrývka budovy; **der Tag den** — protiva noci. — **Der**

Dačš jezevec — jmeno ssavce; **unter Tagš** (bet **Tagšzeit**) ve dne; **der Taxbaum** (také **Eben- neb Eiben- baum**) tis — jmeno stromu jehličnatého; **die Taxe** sazba, taksa — pevná cena za jistou věc. — **Die**

Dame dáma, paní — žena vznešeného stavu; **auf dem Damme** od **Damm** (**der**) hráz — uměle vyvýšená země proti vtékání vody; **der Dammhirsč** daněk — druh jelena s lopatkovitými parohy.

Dannen odsud, odtud, odtad — zastaralá příslovka; **die Tannen**, od **Tanne** (**die**) jedle — jmeno stromu jehličnatého.

Daš, člen rodu středního; **daš že**, spojka. — **Die**

Dattel datel — sladké ovoce datlovníku; **der Tadel** hana — vytýkání chyby. — **Die**

Daube duha, dužina, doužka, deska — postranní prkno sudu; **der, die, daš Taube** němý, (á, é); **die Taube** holub. — **Der**

Deič hráz, hať, násyp — aby se říčná neb mořská voda zadržela; **der Teič** rybník; **der Teig** těsto — měkká hmota. — **Die**

Dänen Danové — obyvatelé Danska; **dehnen** táhnouti, natáhnouti; **denen**, 3. pád zájmena **der, die, daš**; **tönen** zníti, zazníti; **den Tönen**, od **Ton** (**der**) zvuk, hlas.

Den, 4. pád členu **der**; **deun** nebo, neboť — spojka.

Der, mužský člen; **der Theer** dehet, pryskyřičnatý olej, jenž při pálení uhlí se odděluje. — **Die**

Dichtigkeit hustost, hustota — ona vlastnost tělesa, když má velmi málo mezer; die **T**üchtigkeit spůsobnost k něčemu. — Die

Diecke tloušťka — opak tenkosti; der, die, das **A**ntike starožitné; die **T**üchtigkeit potutelnost, potměšilost. — Die

Diese prkno podlažné, podlážka; der **D**ill též die **D**ille kopr — jmeno libovonné rostliny kuchyňské. — Ich

Diene, od dienen sloužiti, býti ve službě; die **D**ünne tenkost, opak tloušťky. — Der

Diener sluha, někdo, jenž za mzdu slouží; **D**ünne; dünn er, od dünn také. — Die

Dienste služby; die **D**ünste (der) páry, výpary; der, die, das **D**ünste, od dünn. — Er

Diente, od dienen; er verdient, od verdienen vyděláti; er verbünte, od verbünnen zřediti, rozřediti, ztenčiti, učiniti tekutějším; die **T**inte inkoust — barevná tekutina ku psaní a kreslení.

Dingen jednati, zjednati, někoho za mzdu k něčemu přijeti; den **D**ingen od Ding (das), každá věc; düngen hnojit — hnůj v půdu dáti.

Dünken zdáti se, viděti se, smýšleti, domnívati se; tünchen obmítati, ovrhovati, bíliti. — Der

Dinkel špalda, druh pšenice; der **D**inkel domyšlivost, ješitnost.

Dir tobě, ti, 3. pád zájmena du; dürr suchý, vyschlý, vyprahlý, vysmahlý — vši vlhkosti zbaven; das **T**hier zvíře — každý živý tvor; die **T**ür dvéře — vchod do pokoje nebo budovy; **A**venture (vyslov **A**vantür, das), dobrodružství, zřídka událost, spojená s nebezpečstvím. — Der

Doch knot — nit z bavlny neb příze upletená, jenž

v lampě neb svíci hoří; die Tochter dcera — potomek ženský; der Doctor učenec, lékař. — Die

Dohle kavka — jmeno ptáka; der, die, das Tolle vzteklé, běsné, rozvzteklé. — Der

Dom hlavní katedrální chrám; das Atom nejmenší částice, jež více nedá se dělit. — Die

Donne oko na ptáky; die Done tuna (v hornictví); der Donner hřmění, hřmání, hromobití; die Tonne tuna, bečka, kád, velký sud. — Das

Dorf vesnice — jistý počet budov sedlských neb hospodářských, jež vedle sebe jsou; der Torf rašelina, zib, slatina. — Der

Dorn trn — špičatý vzrost, přírostek na vrchní kůži rostliny; Thorn — jmeno města v Prusku; die Thoren blázní — nemoudří lidé.

Dörren sušiti, vysušovati; theeren dehetem natíratí; bethören omámiti, zmámiti, poblázniti.

Dort tam, tamto; der Tort škoda, čtveráctví, mrzutost, již někomu učiníme; die Torte dort, tykaneč. — Die

Döse díže; das Getöse povyk, hřmot, hluk. — Der

Dotter žloudek; ein Todter mrtvý. — Der

Draht drát — z kovu tažená nit; er trat, od treten šlapati, stoupati, šlápnouti. — Der

Drahtzieher vytahovač drátu; der Thrazier — obyvatel Thracie, krajiny to řecké. — Ich

Drang, od dringen stlačiti, sméstnati; der Drang tlačení, tíseň, nával, vnitřní popud k jisté činnosti; ich tranke, od trinken píti. — Ich

Drehte, od drehen točiti — těleso vůkol kruhu pohybovati, ich träte n. würbe treten, od treten.

Dresden Drážďany — hlavní město království saského; trösten těšiti — v neštěstí laskavě přimlouvati.

Drei tři — základní číslo; **treu** věrně, poctivě, podle daného slova aneb slibu jednati. — **Der**

Dritte třetí — číslo řadové; **die Dritte** kročeje.

Dronen (dröhnen) řinčeti, duněti, brněti, zbrněti, tuhovati; **die Thronen** slzy — tekutina při pláči z očí vytékající; **trennen** odděliti, rozdělití odloučiti, rozloučiti. — **Die**

Dronen trubec, mužská včela; **ich thronen**, **od thronen** trniti, seděti na trůnu. — **Der**

Droft krajský hejtman; **der Troft** útěcha — uspokojící představení přítomného neb budoucího dobra v době neštěstí.

Dumm hloupý; **thum**, koncovka na př. **Alterthum**, **Bisthum**, **Christenthum**.

E.

Eben plochý, rovný; **eben** právě; **Ebenholz** (das) eben, ebenové dřevo; **die Ebbe** und **Fluth** odtok a přítok mořský — pravidelné odstupování a vystupování mořské vody. — **Die**

Ede roh, úhel, hrana — ostrý konec jisté věci; **die Egge** brána, vlačidlo — nástroj ku kypření půdy. — **Das**

Ede ráj neb velmi půvabná krajina; **öde** pusté, neúrodné, opuštěné, vymřené, proto: **die Ede** n. **Einöde** pouště, pustiny. — **Die**

Ehe manželství — zákonité a po celý život trvalé spojení dvou osob rozličného pohlaví; **ehe** prvé než, dříve než. — **Die**

Eider-Gans kajka, mořská husa — jmeno ptáka, jenž má nejjemnější a nejměkší peří do peřin, tak

zvaný prach; Eiter (ber) hnis — tekutina v podebrání se nalezající; Euter (daß) vemeno. — Ich

Eile, od eilen spěchati — konati něco s velkou rychlostí; die Eile spěch, pospěch, kvap, chvat; die Eule sova — noční pták dravý. — Die

Eingeweibe střeva — vnitřnost ku trávení a dýchání v těle zvířecím; ber, die, daß Gemeihte posvěcený — k jisté potřebě pozeňnaný; také spoluvědomý, na př. nějakého tajemství. — Daß

Eis led — zmrzlá tekutina; eisen železo rozsekati; das Eisen železo — známý kov. — Die

Eile loket — známá míra délky; die Forelle pstruh — jmeno ryby, jenž žije v horských potocích; bem Dehle (též Del) olej — tučná látka, jenž jest při obyčejné teplotě tekutou. — Es

Enthielt, od enthalten obsahovati, zavíratí v sobě; enthüllt, od enthüllen odkrytí, odhalití.

Ermahnen napomínati, někomu pohnutky představovati; ermannen zmužití se, mysle opět nabytí.

Erretten vysvoboditi, z nebezpečnosti vyvesti; erröthen zardítí se, zapýřití se, začervenati se.

Ersäufen utopiti se, utonouti; einseifen namýdliti; mýdlem natřítí. — Sie

Erstiegen od ersteigen vylezti, vystoupiti (na vrch); ersticken udusiti, zadusiti, zardousiti — zahynouti nedostatkem vzduchu. — Der

Engel anjel, nebeský duch; ber Enkel vnuk, vnouče — dcera neb syn dítěte. — Ich

Esse, od essen jísti — pokrmů požívati; ich esse n. würde essen jedl bych; die Esse výheň, ohniště kovářů, zámečnicků a t. d.

Euer váš, prisvojovací zájmeno; die Eier vejce.

F.

F a d e suchopárny, nudný, prázdny; die P f a d e pěšiny, stezky, chodník — úzká cesta.

F a d e r od F a d e; der V a t e r otec. — D e r

F ä d e r vějíř — nástroj k děláni větru; der F e g e r cidič, vymetač; proto S c h o r n s t e i n f e g e r, F e g e f e u e r a t. d. — D i e

F ä d e n nitě — stočená vlákna lnu neb konopí; b e f e h d e n najížděti na koho.

F ä d i g nitkovatý; f e t t i c h t, tuku podobný.

F a h l plavý; e r b e f a h l, od b e f e h l e n, udílel rozkazy; der F a l l n. Z u f a l l případnost — nepředvídaná událost; také padnutí samo; der P f a h l kůl — dřevo hezky velké a vysoké, kolmo v zemi upevněné, jako na př. B a t e r n p f a h l. — D i e

F a h n e prapor, praporec, korouhev — kus látky na tyči vlající; die P f a n n e pánev, pánvice; velmi ploská nádoba.

F a h r e n jeti, bráti se s povozem od místa k místu; die F a r r e n mladí volí; die F a r r e n f r ä u t e r ka-pradí — rostliny beze květu, avšak se semenem, ježž nalezá se na zadní straně listí; die P f a r r e n f a r y — obce, jež jsou duchovní správě faráře svěřeny. — D i e

F ä h r e převoz; die F ö h r e n. K i e f e r borovice so-sna — druh stromů jehličnatých. — F ä h

F ä l l e, od f ä l l e n porážeti; die F ä l l e případy, pády; i c h f e h l e, od f e h l e n chybiti; die F e l l e kůže; die P f ä h l e od P f a h l kůl.

F ä l l i g prošlý, splatný; v ö l l i g zcela. — E r

Fällt, od. fassen padati, padnouti; er fehlt od. fehlen pochybiti. — Die

Färse jalovice; die Ferse pata u nohy; die Verse verše — jednotlivé řádky básně. — Ich

Faub, od. finden nalezti; das Pfand n. Unterpfand zástava — věc za půjčené peníze zastavená.

Fertig hotový; hoffärtig pyšný — nad jiné se vynášející.

Fasan bažant, známý pták a lahůdka; fassen od. auffassen uchytili, uchvátiti co, chopiti se, uchopiti se čeho.

Fast skoro, téměř, takměř, bez mála, málem; er faßt od. fassen chopiti, uchopiti, uchytili, zachytili, pojmuti; Fasten n. Fastenzeit půst, 40 dní před velkonočí; sie fasten od. fassen. — Die

Fäule místo Fäulnis hniloba, hnilina, zhnilina; die Feile pilník — nástroj k sejmání malých vyvýšeností na kovech; der, die, das Feile prodejné; die Pfeile šipky. — Die

Fäuste, od. Faust pěst; der, die, das Feiste tučný, tlustý, vytylý. — Die

Feder péro — známý nástroj ku psaní; die Fehe svár, spor, rozepře, roznáška, rozbroy; der, die, das Fette vykrmený; die Staffete n. Estaffette rychlík poštovní, jízdní pošta.

Fetter od. fett; die Väter od. Vater; der Vetter strýc. — Die

Feige fik; feige zbabělý. — Das

Feilchen pilníček; das Weilchen fialka.

Fest pevný, trvalý; das Fest slavnost — jistá doba, ustanovená k bohoslužbě aneb veselostem; vest, zastaralá koncovka na př. ehrenvest; die Weste n. Feste tvrz, pevnůstka, opevnění, zdmi obehnané místo; die Weste

vesta, oděv mužský; im Westen na západě, strana, kde slunce zapadá. — Das

Feuer oheň — příčina tepla; die Feier odpočnutí, odpočinek od práce, proto: Feiertag, Feierabend. — Das

Fieber zimnice, nemoc; die Viper zmijs, druh hadů.

Fiedern peřiti, opeřiti; das Gefieder veškeré peří ptáka; füttern krmiti, aneb oděvu podšívku dávati. — Ich

Fiel, od fallen padati; fühlen, od fühlen cítiti; füllen neb fülle naplňuj.

Füllen naplňovati; das Füllen hřibě; der Pfühl podhlavnice; viel mnoho. — Ich

Finde, od finden nalezti; die Finte lest, obmysl, úskok. — Ich

Fing, od fangen chytiti, chytati; der Fink pěnkava — zpěvavý pták. — Der

Fisch ryba; pfisch (fisch) koncovka cizích slov na př. orthografisch, geographisch. — Der, die, das

Fixe, od fix pevný, stálý, proto: Fixstern stálice; die Fuchse, od Fuchs (der) liška. — Der, die, das

Flache plochý, ploský; die Flagge lodní praporec, vlajka.

Fläßen n. flächern plápolati — třaslavě sem tam se pohybovati, jako na př. die vom Winde bewegten Lichtflammen fläßen; flaggen — vlajku rozvinouti a nechati vláti. — Die

Flöcke — odtržený kus, část, díl oděvu; také znečištěné místo na něm; die Pflege chování, opatrování, ošetřování; die Pflöcke kolíky, roubíky — kolmo do zemi zaražená dřeva.

Fliehen snažně prositi, lkáti; sie flöhen od flie-

hen utéci, utikati, ubíhati, prchati, uprchnouti; flöhe n blechy chytati. — Der

Flaum prachové peří, prach, puch, pápeří, chmeří; die Flaume slíva, švestka. — Er

Flechte, od flehen; die Flöte fletna — známý nástroj hudební.

Flicht n. flechte, od flechten plesti, zaplesti, uplesti, splesti; die Pflicht povinnost.

Flied n. flide, od fliden zašívati, spravovati, spravovati dílo; flüed jsou ptáci, když lítati počínají. — Der

Flieder bez — vonný keř na jaře bíle nebo modře kvetoucí; flieht er? od fliehen uteci, utikati, ubíhati, prchati, uprchnouti; der Fliiter cetka, blyskotka. — Die

Fliegen mouchy — známý obtížný hmyz domácí; fliegen letěti, lítati; vysoko do povětří se vznášeti; pflüeden trhati (česati) ovoce aneb květi; den Pflügen od Pflug (der) pluh — známý nástroj k orání; pflügen orati — pluhem role vzdělávati. — Du

Fliehst, od fliehen uteci, utikati; es fliehet od fliehen téci.

Fleße, od fließen; er beflisse sich od befließen sich přičiniti se, snažiti se, píliti býti čeho, připíliti si; die Flüsse od Fluss (der) řeka; die Bließe od Bließ (das) rouno — kůže i s vlnou aneb srstí. — Die

Floeden jednotlivé chumáče sněhu; sie flogen, od fliegen; sie flohen, od fliehen. — Der

Floh blecha; er floh, neb entfloh, od fliehen. — Der, die, das

Flotte — na vodě plující; die Flotte loďstvo — jistý počet lodí pod jedním velitelem, flota. — Er

Flucht, od fluchen klíti, klnouti, zlořečiti, proklínati; die Flucht útok, utíkání. — Der

Fluch klení, kletí, prokletí, kletba, klatba; der Flug let; der Pflug pluh k orání. — Sie

Flüchten sich — utéci, prchnouti, uprchnouti; die Pflichten povinnosti. — Ich

Fordere, od fordern pohledávati, žádati čeho na kom; der Bördere přední. — Er

Forscht, od forschen bádati, poptávati se; der Forst les, lesina, hvozd — krajina rozličnými druhy dříví porostlá na př. Erlen-, Birken-, Buchenforst. — Die

Fracht náklad, také mzda za převezení zboží; der Frack frak, kabát; er fragt, od fragen tázati se. — Die

Freude radost — výbuch nějakého příjemného pocitu; er freute sich, od freuen radovati se.

Freilich ovšem; erfreulich radostné — co radost působí. — Der

Friede pokoj, mír; die Fritte součástky k děláni skla určené a smíšené. — Die

Frist lhůta — určitý čas; das Thier frisst, od fressen žráti. — Der

Fuß noha — úd k chození; také míra délky; konfus pomatený, roztržitý. — Das

Fuder náklad, vůz; míra na seno neb obilí; das Futter píce — krmivo zvířat. — Der

Fund nález, každá věc nalezená; das Pfund libra.

Führen vésti, voditi; vierer od vier. — Er

Führte, od führen; der Vierte čtvrtý — číslo řadové.

Für místo, za atd., předložka; vier čtyři; das Revier okršlek, okres, hájemství (lesní); führ' n. führe, od führen.

G.

Gabel (die) vidlička, vidle — nástroj k nabírání pokrmů a jiných věcí; die **Rabel** velmi silné lano na lodích. — **Die**

Gans husa; **ganž** celé, nerozdělené.

Gähne n. jáhe náhlý, prudký, kvapný, prchlý, prchlivý, popudlivý; proto **Zähorn**; **ich gehe**, od **gehen**.

Gähnen zívati, otevřenými ústy zdlouha dýchati; **gönnen** přát, popřát, dopřát čeho.

Gähren kysati, kvasiti se, kynouti; **begehren** žádati; **gern** rád, s libostí; **begehren** obrátiti — dáti smýšlení neb mínění někoho jiný směr. — **Ich**

Gelle, od **gellen** zníti (v uších); die **Relle** naběračka, naběrací lžice — nástroj zednický k nahazování malty. — **Es**

Gelste, od **gessen**; **es gelste**, od **gelten** platiti, míti cenu; **er vergällte**, od **vergällen** ztrpčiti; **dem Gelde**, od **Geld** (das) běžné peníze; die **Rälte** zima — nedostatek tepla. — **Die**

Garben gardy, tělesná stráž pánů; die **Roffarben** kokardy, stužky na klobouku atd. — znamení polní; **der Garten** zahrada — uzavřené a rozličnými rostlinami posázené místo; die **Charten** n. **Rarten** karty ku hraní neb mapy; die **Rarden**, od **Rarbe** (die) štětka soukenická, druh bodláku. — **Die**

Gärten, od **Garten**; die **Gerte** prut, metla, tenké větve. — **Dem**

Gase od **Gas** (das) plyn; die **Rasse** pokladna, místo k uschování peněz, také peníze samy. — **Die**

Gäule, od **Gaul** oř, kůň; **die Geile** bujnost, tučnost; **der**, **die**, **das Geile** nemírné kořenění. — **Die**

Gaſe (vyslov **Gaß**) šátek ze floru — velmi průhledná látka; **die Raſe** kočka — známé zvíře domácí. — **Ihr**

Gäbet n. würdet geben; **ihr gebet**, od geben; **das Gebet** modlitba — povznešení mysle k Bohu. — **Das**

Gebäude budova; **er gebent m.** gebietet. — **Der**

Ged bujec, hejsek, drzec; **fed** rychlý a bez rozvahy, smělý, odvážlivý.

Gedehnt, od **dehnen** roztáhnouti; **getönt**, od **tönen** zníti, **ton** vydávati. — **Das**

Gedränge tlačení, nával lidí; **im Getränke** v nápoji. — **Die**

Gefährde lest, šalba, úskok, klam; **der Gefährte** průvodce, průvodčí, druh, soudruh, společník. — **Das**

Gefälle spád, výška, s níž tekuté těleso padá; **die Gefälle** důchodky — jisté dávky, jež vrchnosti se odvádějí. — **Es**

Gefällt mir, od **gefallen** líbiti se; **es ist gefehlt** jest pochybeno. — **Das**

Gefilde niva, pláň, planina, polina, poliště — krásná, půvabná krajina; **das Gefühle** pocítěné; **das Gefüllte** naplněné. — **Es**

Gefiel, od **gefallen** líbiti se; **das Gefühl** mohutnost cítící, také cit sám. — **Das**

Gefolge průvod velkého pána; **dem Volke**, od **Volk** (**das**) lid, velké množství lidí. — **Das**

Gehänge co visí; **das Gehent** závěsky, obvěsky, věšadlo, věšátko, věšák. — **Das**

Geheiß rozkaz; **das Gehäuf** pouzdro. — **Der**

Geißel zastavenec, osoba daná v zástavu, rukojmí — někdo, jenž svým životem za jiného stojí; **die Geißel** praskač, karabáč, dítka — nástroj k trestání.
— **Das**

Ge läute vyzvánění více zvony; **das Geleit** vyprovázení, průvod. — **Das**

Geld běžné peníze; **gelt'**, od **gelten** platí, t. j. dáš to? — **Das**

Gelisse kolej — zářezy na silnicích koly vzniklé; **gleisse** od **gleißen** licoměrniti, chtěti se zdát lepšími než jsme.

Gelehrt učený — býti v jisté věci důkladně vyvíčen; **geleert** vyprázdněn. — **Der, die, das**

Geliebt, od **lieben** milovati; **das Gelübde** slib slavně učiněný. — **Das**

Gemaß pokoj, jizba, komnata, světnice; **gemäch** volný, povolný, zdlouhavý; **das Ungemaß** nesnáze, namáhání obtíže. — **Er hat**

Genießt od **nießen** kýchatí — násilné, jistým podrážděním způsobené vyražení vzduchu nosem; **er genießt**, od **genießen** používá. — **Im**

Genicke, im **Nacken** týl, šíje, vaz, znak; **nickte**, od **nicken** kývati, kývnouti (kynouti) — pohybovati hlavou ku předu a dávati takto své svolení k něčemu na jevo; **zur Genüge** t. j. dostatečně.

Gerade přímý, rovný — protiva křivého; **ich gerathe**, od **gerathen** zdařiti se, podařiti se, povestí se, poštěstiti se. — **Es**

Geräth, od **gerathen**; **das Geräth** náradí, náčiní, nástroje, nádobí; **das Gerede** rozprávka, hovor, řeč.

Geräumt t. j. v rýmy uvedeno; **aufgeräumt** ve-

sely, veselé mysle; geräumt, od räumen vyprázdniti.
— Er hat sich

Gerächt, od rächen mstíti se, mstu konati; gerecht spravedlivý — jednati dle zákona aneb vedle povinnosti svých. — Das

Gericht soud, shromáždění soudců, posuzování člověka v jednání; das Gerücht pověst, všeobecná řeč o něčem; gerügt, od rügen dotknouti, podotknouti čeho, udati, vytýkati, předhazovati komu.

Gerne n. gern rád; im Kerne od Kern (ber) jádro, na př. Musfern.

Gescheit rozumný, chytrý, opatrný: er hat sich gescheut, od scheuen báti se, lekati se, děsiti se čeho, ostýchati se. — Das

Gesinde čeled, čeládka; gesinnt jakého smýšlení jsme. — Der

Gespan župan, stoliční pán, druh, společník; Gespann (das) spřež, spřežení, zápřež, potah. — Das

Gestade břeh moře neb jezera; ich gestatte, od gestatten povoliti, dovoliti, dopustiti, připustiti. — Die

Gewähr jistota, pojištění, rukojemství; gewähren slíbiti, přislíbiti, přátí neb dopřátí komu čeho; mit Gemehren, od Gemehr (das) ručnice. — Das

Gewand oděv, roucho, šat, šatstvo, oblek; gewandt obratý; ihr gewannt, od gewinnen získati, dosáhnouti čeho; dobytí, nabytí čeho, vyhrátí. — Das

Gezelt n. Zelt stan; gezählt, od zählen počítati.

Gib's místo gib es, od geben; der Gyps sádra.
— Die

Gierde n. Begierde lakota, lakotnost, lakomost, hltavost, chtíč; girrte, od girren vrkati, cukrovati — hlas hrdlíček a některých jiných ptáků; er firrte, od firren

zkrotiti; gürte, od gürten upásati, připásati, opásati.

— **Ť**

Tieße, od gießen liti; die **Tüſſe**, od Guß liti, slévání, lijavec, litina, slitina na př. Regengüſſe. — Die

Tilbe cech, tovaryšstvo; die **Tülte** poplatek, úrok. — **Das**

Titter mříž, železné hole (tyče) přede dveřmi a okny; die **Tüte** dobrotivost; die **Tüter** od Gut (das) statky, majetnost, nemovitosti. — Die

Tlätte hladkost, uhlazenost, vyhlazenost; die **Tlette** lopouch.

Tlauben věřiti; **Tlauben** přebíráti, sbíráti.

Tleiten lehce běžeti, klouznouti, sklouznouti, klouzati se, sklouzati se na př. auf dem Eise; **Tleiden** šatiti se. — **Der**

Tletſcher ledná hora, ledovec, hora sněhem a ledem pokrytá; **der Klätſcher** klepař. — **Das**

Tlieb jednotlivá část zvířecího těla, také řetězu; **er glitt**, od gleiten; **es glüht**, od glühen rozpáliti, zžíci, žehati, žíhati, žeřaviti, plápolati, hořeti.

Tlimmen tlíti, doutnati; **Tlimmen** vylezti, vzne-
sti se. — Die

Tözen pohanšti bůžkové, modly; **ſich ergözen** vyražeti se, baviti se.

Tolden zlaté; **gegolten**, od gelten platiti. — **Das**

Grab hrob; **der Grapp** n. **Krapp** mořena, ma-
řena, brotec, rostlina, jejíž kořen červený jest a barví.

— **Der**

Grab stupeň, 360. díl kruhu; **der Rüdgrat** pá-
teř, hřbetnice, hřbetní kost; **der Karat** karát, malá
váha na zlato a drahé kamení. — Die

Gräben, od Grab; gröber, od grob hrubý.

Gram nepřiznivý, odporný; der Gram hoře, žal, soužení; der Gram krám, obchod v malém. — Der

Gran grán, 60. díl kventlíku; die Granne osina, ost, ostina, ohebná špička na klasu; der Gran skřípec, jeřáb, samotlž, přístroj ku zdvihání. — Das

Grän grán — malá váha; krähen kokrhati, hlas kohouta. — Die

Krähen vrány; der Kren křen — známá zelenina. — Der

Granat granát — jmeno drahokamu; die Granate dutá, prachem naplněná koule. — Die

Gräte hřbetní kost, rybí kostice; die Kröte ropucha, zemská žába. — Das

Gras tráva, jenž usušená senem se nazývá; gras děsný, hrozný, ohyzdný, ošklivý.

Grau šedý, šedivý, šerý; grauen hroziti se; frauen šimrati, čmýrati. — Der

Graus hrozný, strašný, strašlivý; grausen — velký odpor pocítovati; die Haare oder Wolle sind kraus kadeřavé, kudrnaté; die Halskrause ožidlí, okruží, jenž nosíme přes šátek. — Es

Grant, od grauen šeriti se, svítati; das Grant zelí — rostlina se šťavnatým stonkem. — Der

Greis kmet, velmi starý muž; der Kreis kruh — křivá čára od středobodu všude stejně vzdálená. — Die

Gränze hranice; die Kränze věnce. — Die

Griechen Řekové — obyvatelé Řecka; kriechen lézti po všech čtyrech; die Kriechen prcavky, také slívy — druh velmi malých švestek; in den Kriegen, od Krieg (der) válka; kriegen, Krieg führen válčiti; mit den Krügen, od Krug (der) džbán. — Der

Grimm zloba, zlost, zuřivost, vztek; die Grim
n. Grimm — jmeno ruského poloostrova; die Krümme
křivost, křivolakost nějaké věci. — Der

Grind strup, strupy, strupovitost — vyraženina
na kůži; es grünt, od grünen zelená se, počíná se zele-
nat; die Gründe od Grund (ber) důvod, příčina, také
nemovité statky. — Der

Gröbß ohryzek jablka; der Rebß rak. — Die

Größe velikost — opak malého; die Presse řeři-
cha; das Geßroße okruží.

Guden dívati se skrz malý otvor; juden svr-
běti, svěděti.

Gunst přízeň; die Kunst umění — protiva při-
rozenosti.

H.

Haare (die) vlasy, chlupy, srst; harre, od harren
čekati, ždáti. — Der

Hader hadr, kloc; také hádka, vaďa, svár, roze-
pře; hater? od haben — Die

Hände, od Hand ruka; behende hbitý, rychlý,
obratný, svižný, čerstvý. — Das

Härchen vlásek; das Herrchen panáček.

Härou z vlasů udělaný; die Herren, od Herr;
verheeren zpusťošiti, rozbořiti; hören slyšeti, slu-
chem znamenati. — Die

Haße motyka, krace, sekera; haßen sekati —
sekerou části nějaké věci oddělovati; der Haken hák,
nástroj, bychom něco k sobě přitáhli. — Die

Hafen, od Hafen (ber) přístav — místo, kde lodě

se bezpečně zakotvují; die *Hefen* kvasnice; an den *Hofen*, od *Hof* (der) dvůr — okolí vznešeného pána. — Die

Hähne, od *Hahn* (der) kohout — známý pták; die *Henne* slepice; *höhn*, od *höhn*en vysmívati se komu. — Er

Hegt, od *hegen* hájiti, zahájiti, ohraditi; der *Hecht* štika — známá ryba dravá; die *Hecke* živý plot; er *heft*, od *hefen* hnízdití. — Es

Haart, od *haaren* knati, pelichati; *hard*, koncovka některých jmen osobních na př. *Bernhard*; er *harrt*, od *harren* čekati; *hart* tvrdý — opak měkkého.

Hallt n. *schallt*, od *hallen* zníti; *halt*, od *halten* držeti. — Er

Hält, od *halten*; der *Held* rek — udatný bojovník; es er *hellt*, od *erhellen* vyjasniti, ojasniti. — Du

Hängst, od *hängen* viseti; der *Hengst* hřebec. — Der

Hasse zajíc — známé zvíře našich lesů a polí; ich *hasse*, od *hassen* nenáviděti — míti silný odpor proti někomu neb něčemu; im *Hasse*, od *Hass* (der) zášť, nenávisť — oškliviti si něco. — Die

Hast chvat, kvap, spěch; du *hast*, od *haben*; er *hastt* n. *hasset*, od *hassen*. Die

Häute, od *Haut* kůže — pokryvka zvířat a rostlin; die *Heide* pusta, pustina, step, vřesoviště, vřes; der *Heide* pohan; *heit*, koncovka, na př. *Gesundheit*, *Zufriedenheit*; *heiter* jasný, veselý, utěšený, bodrý; *heute* dnes. — Die

Häuser, od *Haus* dům — obyčejné obydlí lidské; *heiser* chraplavý, chraptivý — drsný, nesrozumitelný hlas míti; *heißer*, od *heiß* horké. — Der

Hai žralok — velká ryba dravá; das *Heu* seno — usušená tráva. — Der

Hain háj, bor — stinné, stromy porostlé místo;
Heinrich Jindřich.

Her sem, příslovka; **das Heer** vojsko, voj, stádo, množství; **der Herr** pán, jenž jiným poroučí; **hör'**, od **hören** slyšeti, poslouchati. — **Der**

Fehler přechováváč někoho, jenž trestuhodný čin spáchal; **der Heller** halíř, půl trojníku; **hell** er, od **hell** velmi světlý, jasný neb zřetelný. — **Zum**

Heile, od **Heil** (das) spása, spasení, blaho; **heile**, od **heilen** hojiti, zahojiti, vyhojiti, léčiti, vyléčiti, uzdraviti, zaceliti; **heule**, od **heulen** výti, kvíleti, úpěti. — **Das**

Hemb košile; **er hemmt**, od **hemmen** staviti, zastaviti, zdržeti, překážeti čemu. — **Dem**

Herde ohniště, nístěj, krb; **die Herde** stádo — neurčité množství zvířat; **die Härte** tvrdost, tvrdota, také zatvrzelost; **er verheerte**, od **verheeren** zpustošiti; **die Behörde** úřad, vrchnost; **er hörte**, od **hören** slyšeti.

Herin — protiva od **draußen** venku; **die Herrin** paní, velitelka. — **Der**

Hieb udeření, rána; **ich hieb**, od **hauen** sekati, seknouti, tnouti; **ich hüben. würde heben.** — **Das**

Hifthorn, **Tagdhorn** lesní roh; **die Hüfte** kyčle, kyčel. — **Du**

Hingst, od **hangen** viseti; **du hingst**, od **hinken** kulhati. — **Ich**

Hindere, od **hindern** zdržovati, překážeti; **hintere** zadní — opak předního; **hinten** zadu. — **Der**

Hirt pastýř; **die Hürde** liša, liska. — **Der**

Höcker hrb, hrbol; **der Höker** hokynář. — **Der**

Hof dvůr — prostor uvnitř domu; okolí vznešené osoby; **hoff'**, od **hoffen** doufati — něco důvěrně očekávati. — **Die**

Hohlen t. j. věci vyhlubené, vyhloubané; holen něco přinesti, opatřiti. — Die

Höhle dutost, dutina, jáma, jeskyně — značný prostor uvnitř skály aneb pod zemí; die Hölle peklo — místo zatracenců; die Helle jasno, jasnost, jasnota, světlost — vysoký stupeň světla.

Hold přívětivý, příznivý, milostný; erholt, od holen. — Die

Hüte, od Hut klobouk — známá pokrývka hlavy; die Hütte bouda, budka, chalupa, chatrč, chyže, chyše; hüte dich měj se na pozoru, stráž se, vystříhej se čeho. — Das

Hütchen klobouček; das Hütchen budka.

J.

Jacht (die) jachta — střelčí loď; die Jagd honba — pronásledování nějakého zvířete, aby se zastřelilo neb ulovilo; er jagt, od jagen honí.

Jäh n. gäh náhlý, prudký, kvapný, prchlý, prchlivý, popudlivý; je vždy — spojka. — Der

Jänner leden — první měsíc v roce; jener onen — ukazovací zájmeno.

Jäten plíti — plevel vytrhovati; je den každého — neurčitá číslovka.

Jhm jemu — třetí pád zájmena er neb es; im složeno z in dem; die Jhme, včela.

Jhn jeho, jej — čtvrtý pád zájmena er; in v, ve — předložka; der Jhn Inna — jmeno řeky v Tyrolsku; in — koncovka ženských podstatných jmen od mužských odvozených na př. Königin, Freundin.

Ihnen jim — třetí pád (množ. čísla) zájmen er, ste, es; **innen** vnitř, uvnitř, t. j. inwendig.

Ihren, od ihr; **ieren** — koncovka sloves z cizích jazyků odvozených, na př. **illuminieren** osvětlovati; **irren** mýliti, omýliti, klamati, blouditi, zablouditi, po-blouditi.

Iss, od **essen** jísti; **Island** — jmeno ostrova.
— **Er**

Istt, od **essen**; **er ist**, od **sein** býti — také koncovka cizích slov na př. **Evangelist**, **Organist**.

Jubeln plesati, radovati se; **die Juwelen** klenoty.

Jung mladý, mladistvý; **ein Junger** (Mensch), od **jung**; **der Junfer** panie, zemánek — vznešený mladý pán.

K.

Kahl lysý, holý; na př. **ein kahles Gebirge**; **Kalmäuser** (der) potměšil, potměšilec, skrblík. — **Der**

Kahm plíseň, plesnivina, křís, rosol; **ich kam**, od **kommen** přijíti, přicházeti; **der Kamm** hřeben. — **Der**

Kahn člun, loďka; **ich kann**, od **können** býti sť; **der Orkan** orkan, vichr; **die Kanne** konev, konva, konvice — nádoba k naplňování jiných nádob tekutinami.

Kälter, od **kalt** chladný, studený; **die Kelter** lis, čeřen, pres na víno — proto **felteru** lisovati, tlačiti, presovati (víno). — **Die**

Kante hrana, kraj okrají; **ich kannte**, od **kennen** uměti. — **Die**

Kartätſche kartáč; die **Kartätſche** krabice — prachem, kusy železa a malými kulemi naplněná krabice, jež vystřeluje se z jistého druhu děl. — **Der**

Käufer kupec; **der Käufer** vadič. **Die**

Kelle, od **Kel** (**der**) klín, klíнец — nástroj ku štípaní; **der Keller** kanec divoký; **die Keule** palice, kyj — nástroj k bití. — **Die**

Keule hrdlo, chrťán; **die Kelle** naběračka, naběrací lžíce, sběračka — nástroj zedníků.

Keller sklep; **der Köhler** n. **Kohlenbrenner** uhlíř.

Kennen znáti, poznati — jasnou představu o něčem míti; **können** moci, býti s to. — **Die**

Kerbe vrub, zásek; **die Körbe**, od **Korb** (**der**) koš — nádoba z větví aneb slámy upletená.

Kernig jádrný, jádrnatý; **körnig** zrnitý, zrnatý, jako na př. **das Getreide**. — **Die**

Kiefer n. **Föhre** borovice, chvoj; **der Kiefer** čelist, sáně, sánka; **der Käufer** n. **Käufer** bečvář. — **Der**

Kiel brk — dolejší, dutá část péra, také dolejší hlavní část lodě; **kühl** chladný. — **Die**

Kiemer zábrý u ryb; **die Kimm** útor. — **Der**

Kien louč, loučka, smolnice; **das Kinn** brada; **kühn** smělý, odvážný, odvážlivý.

Kier velmi krotký; **die Willfür** libovůle. — **Das**

Kissen podhlavnice, poduška; **küßen** líbati. — **Die**

Klinge čepel, čepelka — ostrá část nože neb zbraně; **die Klinge** klika u dveří. — **Der**

Knabe chlapec, pachole, pacholík, hoch; **knapp** těsný — u samé věci na př. **knapp an der Wand**; **der Knappe** panoš, zbrojnoš — běžné druhdy jméno mladých vojnů, jež nebyli ještě na rytíře pasováni — také horník, havíř. — **Der**

Kobalt kobalt, žasík — kov; **der Kobold** díblík, skřítek, šotek — bytosť nepokoj aneb jiné zlo způsobující. — **Der**

Komet kometa, vlasatice — hvězda s dlouhým ohonem v jisté době opět se objevující; **ihz kommen** přijíti, přicházeti; **das Kommet** chomout. — **Die**

Kräuter, od **Kraut** bylina, zelina; **die Kreide** křída. — **Mit**

Kreiseln, od **Kreisel** (der) vlk, brčadlo, vrzák — hříčka dětská; **Kräuseln** kadeřiti, kroučiti kadeře.

Kreisen, od **Kreis** obcházeti do kola, kroužiti, kroužkovati; **freißen** jektati — při těžké práci aneb v příčině velkého stáří bédovati. — **Die**

Kriege, od **Krieg** (der) vojna, válka — nepřátelské se setkání dvou vojsk; **die Krüge**, od **Krug** džbán. — **Die**

Krume střída, střídka — měkká část chleba; **der**, **die**, **das Krumme** křivé — opak rovného. — **Der**

Ruß, **das Rußen** líbání; **cuß** koncovka cizích slov na př. **Syndicus**, **Musicus**, **Opticus**.

L.

Laben posílniti, občerstviti, pochutnati si na něčem; **der Lappen** hadr, vonuce, záplata; **die Lappen** Laponci. — **Der**

Lachs losos — ryba v severním moři; **des Lachs** n. **Lachse**, od **Lach** lak, pečetní vosk.

Lade, od **laden** naložiti, nakládati, zváti, pozvati, nabíti (ručnici); **die Lade** truhla, skříňně schránka, po-

kladnice; die Satte laf (bydlo, žerď, tyčka); die Oblate
oplatek k pečetění listů. — Wir

Sägen n. würden liegen; legen položiti — učiniti,
by něco leželo; leŕen lízati — něčeho jazykem více-
krát se dotknouti; wir lögen, od lügen nepravdu
mluviti.

Saŕm chromý, kulhavý; das Samm jehně —
mladá ovce. — Ich

Säŕme, od läŕmen činím chromým, neschopným;
das Sehŕm, od Sehŕm (ber) hlína — druh zemi. — Der

Saib bochník chleba; der Seib tělo (lidské neb
zvířecí). — Der

Saidŕ potěr, trdlo, proto laidŕen (o rybách) tříti
se, potírati se; die Seidŕe tělo zemřelého, proto mrtvola.
— Der

Saie nezasvěcenec, laik — světský člověk v klá-
šteře, také nevidomý u jisté věci; ich Seidŕe, od Seidŕen
půjčiti. — Den

Sämmern, od Samm (das) jehně — mladá ovce;
sehmern hlíněný. — Die

Sänder, od Sand země; der Saender kalendář —
rozdělení roku, počet roční.

Sängŕt již dávno; du lenŕŕt, od lenŕen řídití,
spravovati, vládnouti — dáti nějaký směr. — Ich

Saŕ, od lesen čisti; laŕ mdlý, slabý, unavený,
umdlený, líný, váhavý; laŕŕ neb laŕŕe, od lassen ne-
chatí, připustiti, dovoliti. — Wir

Säŕen n. würden lesen; lesen čisti — obsah ně-
jaké knihy neb nějakého spisu projítí; löŕen oddělití,
odundati, odvázatí, rozvázatí, vyprostítí, vybavití. — Die

Saŕt velké břímě; laŕŕt místo laŕŕet od lassen.
— Die

M.

Maaß (die) Mosa — řeka v Nizozemsku; die **Maß** — 40. část vědra; das **Maß** — výška, délka aneb šířka nějaké věci; ich **maß** od messen. — Die

Macht moc, mocnost — mohutnost něco učiniti; er **macht** od machen dělati; die **Magd** děvečka. — Die

Mächte, od **Macht** (die); die **Mägd**, od **Magd** (die); ich **möchte**, od mögen moci. — Die

Made — červ některého hmyzu; die **Pomade** pomáda — vonná masť na vlasy; die **Matte** rohož, rohožka; der, die, das **Matte** mdlý, uondaný, slabý. — Die

Mägen, od **Magen** (der) žaludek; mögen moci — míti síly k vykonávání něčeho. — Das

Mahl — viditelné znamení na př. **Grabmahl**, **Denkmahl**; mal v složeninách s čísly základními a řadovými na př. **einmal**, **das erstemal**; **der Gemal** manžel. — Die

Mähre herka (kůň vysílený), také smyšlená vyprávěnka, proto i stejného významu s **Mährchen**; **Mähren** Morava — země v císařství rakouském; die **Meere**, od **Meer** (das) moře; ich **mehre** n. **vermehre**, od **mehren** množiti, rozmnožovati, rozhojnit; die **Möhre** mrkev. — Er

Mährt, od **mähen** síci, sekati, kositi; **der Meht** medovina — nápoj z medu upravený; die **Mette** jitřní (mše). — Der

Main Mohan — jmeno řeky; **mein müj** — přisvojovací zájmeno. — Der

Mais kukuřice; **der Jungmais** pučící les. — Der

Meißelfaden — tlustá místa nití; **der Meißel** dláto, dlabadlo; **die Meißel** cupovina, cupovanina, třepení, třepenina.

Man — neurčité zájmeno; **man** koncovka cizích slov na př. German, Roman; **der Mann** muž; **der Moh** mák. — **Das**

Männchen mužiček; **den Mönchen**, od **Mönch** mnich — kněz klášterní; **München** Mnichov — hlavní město Bavorska. — **Die**

Mannen, v básních místo **Männer**; **die Manen**, duše zemřelých; **die Germanen** — jmeno starých Němců; **man** nenapomínati, domlouvati. — **Die**

Mandel mandle — ovoce stromu; **das Mandel** mandel — 15 kusů; **der Mantel** plášť. — **Der**

Marder kuna; **die Marder** muka. — **Die**

March Morava — jmeno řeky, od níž má země Morava své jmeno; **das Marf** morek — měkká látka uvnitř kostí a některých dřevnatých rostlin; **der Markt** trh, tržiště. — **Die**

Märkte, od **Markt**; **sie merken**, od **merken** znamenati, poznamenati, zaznamenati, porozuměti, vyrozuměti. — **Der**

März březen — třetí měsíc v roce; **ausmerzen** vybrati, vybrakovati, vymíseti. — **Die**

Masse hmota, hmotný obsah; **die Grimasse** pitvora, pitvoření. — **Der**

Maß, **Maßbaum** stěžen, stežeň, stožár; **die Maß** — způsob jak se dobytek krmí, aby byl tučný; **der Damaß** damašek — látka hedbávná; **er maßt sich** an osobiti si, přiosobiti si, přivlastniti si něco; **ihr maßt** od **messen** měřiti. — **Die**

Mäuler od **Maul** (das) huba; **die Meile** míle —

jistý odměřený kus zemi; der Meiler mlíř — kupa uhlířská. — Die

Mäuse, od Maus myš; die Meise skora, sykora — pták; die Ameise mravenec. — Ich

Melde, od melden opovéděti (opovéděti), ohlásiti; er vermähle sich, od vermählen oddati se s kým. — Ich

Messe, od messen měřiti; ich mäße n. würde messen; die Messe mše, trh. — Ich

Mied, od meiden vzdalovati se čeho, vyhýbati se čemu; das Nieder šněrovačka, živůtek; die Miethe nájem; mit — předložka; in der Mitte ve středu — ve středobodu aneb stejně od obou konců vzdálen; die Pyramide jehlanec; müde unavený, umdlený, uondaný, zondaný, omrzely; die Mütter matky; die Mythe báje. — Die

Miene vzhled, pohled, tvář, tvářka; der Mime tvařitel, herec divadelní; die Mine podkop, průkop; die Minne — jmeno lásky u starých německých básníků. — Die

Münze máta — rostlina; die Münze peníz z kovu.

Missen scházeti; vermissen pohřešiti; müssen musiti. — Der

Mißt hnůj, mrvina; er mißt, od messen měřiti; ihr müßt od müssen. — Die

Mode moda, kroj, způsob — obyčej šatů; die Motte mol, hmyz, jenž šaty rozhlodává. — Der

Mohr mouřenín — člověk od narození černý; mor — koncovka cizích slov na př. Humor (dobrý rozmar), Amor; das Moor slatina, bahniště. — Das

Moses mech; Moses Mojžíš, zákonodárce a vůdce Israelitů na poušti. — Der

Morgen jitro, ráno; morgen zítra, druhý den na to. — Die

M ü h l e mlýn — stroj ku mletí obilí a jiných věcí; der M ü l l e r mlynář — jenž mletí obstarává. — Das

M u s kaše z mléka a mouky, rýže, ovoce aneb luskoviny uvařená; die M u s e musa, umění; ich mu ß, od müssen musiti; die M u ß e prázdnota, prázdeň, pochvilí, chvíle.

N.

N a c h e n (der) kocábka, člun, člunek; der N a c h e n týl, šije, vaz, znak, záda, hřbet; nagen hlodati; na h e n stá blížití se. — Die

N a c h t noc — protiva dne; na c h t nahý; er na g t, od nagen. — Ich

N ä h e od nähen ští — spojití něco nití a jehlou; die N ä h e blízkost. — Wir

N a h m e n, od nehmen; die Einnahmen příjmy; die N a m e n jmena (osob neb věcí).

N ä m l i c h zejména, jmenovitě; v e r n e h m l i c h slyšitelný. — Wir

N ä h m e n n. w ü r d e n nehmen; n e h m e n vzítí, jítí, jmoutí, brátí. — Er

N a h t, od nähen blížití se; die N a h t šev, steh, zásteh.

N ä h t od nähen ští; n e t t švarný, čacký, kloudný, čistounký; in N ö t h e n, od Noth nouze, bída, nedostatek. — Die

N ä p f e, od Napf (der) okřín, hrnec, nádoba; der N e f f e vnuk. — Die

N a r d e n a r d — jmeno libovonné traviny; **er n a r r t e**, od **narren** za blázna míti, blázniti. — **Die**

N a s e n o s — nástroj k čichání; **der, die, das N a s s e** mokré, nějakou tekutinou zcela proniknuté. — **Es**

N ä s s t, pouští vlhkost ze sebe; **das N e s t** hnízdo. — **Der**

N e i d závist, nepřázeň; **e s e r n e u t n.** **erneuet**, od **erneuen** obnoviti, zmladnouti.

N e i n n e, nikoliv; **n e u e n**, od **neu**; **n e u n** — číslo základní.

N i c h t n e, nikoliv; **die N i c h t e n e t**, dcera bratrova neb sestřina; **mit n i c h t e n** nikoliv.

N i e s e, od **niesen** kýchati; **N i e ß e**, od **niesen** užívati, požívati čeho; **die N i s s e** hnídy — vajíčka vši; **n i s s e** — koncovka na př. **Hindernisse**, **Ereignisse**; **die N ü s s e**, od **Nuß** ořech; **die G e n ü s s e**, od **Genuß**. — **Ich**

N i e ß t e, od **niesen** kýchati; **n i s t e**, od **nisten** hnízdo stavěti. — **Der**

N i e t n ý t, nýtek, nejtek, klínek; **die N i e t e n i c**, nicka; — **los**, jenž ničeho nevyhrál; **n i e t e**, od **nieten** nýtovati, nýtky přibíti; **h i e n i e d e n** na tomto světě. — **Die**

N o t e — znaménka v hudbě, také známka, poznamenání; **die B a n k n o t e** bankovka; **die N o t h** potřeba, nouze — **stav**, když nedostává se nám některé věci; **das K l e i n o d** klenot — malá věc velmi velké ceny.

O.

O b e r e n (die) představení; **die O p e r n**, od **O p e r** (die) zpěvohra — divadlo hudbou doprovázené. — **Die**

Ober Odra — jmeno řeky Moravy a Slezska;
 ober aneb; die Otter zmije — druh jedovatých hadů.
 — Der

Ofen kamna, Budín — jmeno hlavního města
 v Uhřích; offen otevřeně. — Der

Orden řád, stav, společnost — zevnější znaménko
 čestné na př. Stern, Kreuz; Orbre (vyslov Orber, die)
 rozkaz, příkaz, nařízení; den Orten, od Ort (der) místo.
 — Daß

Organ ústroj, nástroj — také osoba, již použí-
 váme k něčemu; der Orkan buran, orkan, víchr.

P.

Parber (der) — jmeno ssavce; die Parther Par-
 tové — jmeno národa. — Daß

Pferbchen koníček; das Pfortchen branka —
 malé dvéře.

Pflücken trhati, utrhnouti, škubati, šklubati, če-
 sati (ovoce); pflügen orati — role pluhem vzdělávati.
 — Die

Pfiole láhvice, sklenice; die Piole violka, fialka.
 — Die

Piße sekera; piße, od pißen zobati, ťobati, klo-
 bati; die Piße kopí s dlouhým pažením; Pique (vy-
 slov Piht) nepřátelství, hněv; Pique (vyslov Püßen),
 jako svědek; Piquet (vyslov Piffet, daß) hra v karty,
 polní stráž.

Pofen Poznaňsko — jmeno vévodství; die Pos-
 fen čtveráctví, šibalství, šibřinky.

Prahlen chlubiti se, honositi se, vychloubati

se, vynášeti se, vypínati se; a b p r a f f e n odraziti, odskočiti. — Der

Preis cena — částka peněz, za kterou se některá věc prodává; preis geben — přenechati nějakou věc libovůli někoho. — Ich

Preise, od preisen slaviti, oslavovati, veleslaviti, velebiti; im Preise, od Preis; die Preiselbeere brusnice, brusinka; der Preusse Prusaň — obyvatel Pruska. — Ich

Preise n. würde preisen; die Preise šnupka, šnupka, štipec (tabáku); kořist, zajatá loď.

Q.

Quäcken kňoukati, kňourati, vřestěti; die Quefer pyr; die Quäcker sekta náboženská. — Ich

Quäle, od quälen mučiti, trápati, trýzniti, soužiti; ich quelle, od quellen prameniti, roztahují vlhkostí; die Quelle pramen; die Quehle, ručník. — Die

Quitte ovoce kdoule; quitt prost, prázdne čeho na př. wir sind quitt jsme spraveni, vyrovnáni.

R.

Raab — jmeno města v Uhřích; der Raabe krkavec; der Rappe vraník, vraný kůň; der Rapp e e n. Rappée, — druh tabáku hrubě roztřeného. — Der

Ra batt odrážka, srážka; die Ra batt e výložky kabátu, ovroubený záhon.

R ä c h e n mstítí, pomstítí čeho — odvětití urážku; **der R e c h e n** hrábě. — *Das* ...

R a d kolo — u vozu neb mlýna; **rad** koncovka některých jmen osobních na př. Konrad, Minrad; **ra t h'** n. rathe, od rathe raditi, poraditi, radu dáti; **der R a t h** rada, návrh — také osoba radící sama. — **Der** ...

R a d e n koukol; **die R a t e** částka, lhůta, splátka — poměrný příplatek, příspěvek jednotlivce, částečné splácení dluhu; **die R a t t e** krysa — německá myš. — **Die** ...

R ä d e r, od **R a d** kolo; **der R e e d e r** — kdo lodě na vody vypravuje; **der R e t t e r** vysvoboditel — osvoboditel z nouze aneb nebezpečí, vyprostitel; **r ö t h e r**, od **roth**. — **Der** ...

R a h m smetana — vrchní tučná část mléka; **der R a h m e n** rám, rámeček — zasazení a obložení obrazu, rytiny, zrcadla atd.; **r a m m e n** beraniti, jehlovati — kůly do zemi tlouci. — **Der** ...

R a i n mez — úzké, travou porostlé místo mezi poli; **rein** čisté, nezamazané; **der R h e i n**, Rýn — řeka, jenž činí hranice mezi Německem a Francií. — **Am** ...

R a n d e, od **R a n d** (ber) kraj, okraj, obrubek, okrají — nejzazší objem nějaké věci; **er r a n n t e**, od **rennen** hnáti se, páditi, kvapiti, tržiti, uháněti. — **Der** ...

R a n g řád, pořadí, řada, důstojnost, důstojenství, přednost; **der R a n g e** zlý hoch; **r a n f e**, od **ranfen** sítí pnouti se, popínati se, rozkládati se, jako na př. **der Hopfen**, **der Weinstock**, **die Bohne am Stocke**; **die R a n f e** úponka, popínka, ručička, réva — tenké částky rostlin, aby na tělesech aneb jiných rostlinách upevnily se. — **3č** ...

R ä n g e n. **mürde ringen** křížkovati se, porážeti se, vzítí koho do křížku, zápasiti s kým, zápolití; **die R ä n f e** pletichy, nedovolené obraty aneb okliky; **ich** ...

Reiſte obláček, pověsno, zemnička lenu; iſ reiſte, od reiſen. — Die

Reuten důchody (stálé); baſ Rennt hier sob, ren, renec — ssavec s lopatkovitými parohy v severních zemích; ſie rennte, od rennen hnáti se, páditi kvapiti, trčiti, uháněti. — Die

Reſte n. Uiberreſte zbytky, ostatky, zádržky, nedoplatky; iſ röſte, od röſten smažiti, skvířiti, pražiti, sušiti, žářiti; die Röſte, od Roſt (der) roſt, mříže, rez, snět. — Der

Rhone und die Garonne Rhona, Garonna — jmeno dvou řek ve Francouzsku. — 3č

Riebe, od reißen tříti, mnouti, šoustati, drhnouti; die Rippe žebro — obloukovité kosti, jež činí dutinu prsní; die Rube řípa — známá okopnina. — 3č

Riefe, od rufen volati; die Riefe žlábek — dlouhá strouha; die Riffe, od Riſſ (baſ) násep, hřbet, zádor. — Der

Riemen řemen — úzký pruh kůže; rühmen slaviti, oslaviti, oslavovati, velice chváliti.

Rieſeln hrčeti — málo a zdlouha téci; mit den Rieſeln, od Rieſel rypák na př. mit den Rieſeln faſſen Schweine und Elephanten Futter. — Der

Rieſſ rys papíru — 20 knih; iſ riſſe, od reißen trhati, dráti; der Riſſ trhnutí, tržení, roztrženina, roztrhlina, skulina, rozsedlina, rozpuklina, rys, nákres, nástin. — Der

Rieſe obr, velikán — neobyčejně velký muž; die Rieſe přístroj — aby dříví na návrších poražené do rovin se svezlo; iſ riſſe, od reißen; die Riffe, od Riſſ (der). — 3č

Rieſth, od rathen raditi; baſ Rieſth rákos; der Riſt (baſ Reiten) jezd, jetí, jízda. — Daſ

Rind (Hornvieh) hovado, hovězí dobytek, skot; es
rinnt, od rinnen téci, kanouti, plynouti, roniti se. — Die

Rinde kůra — tvrdá kůže, jež obkličuje ně-
jakou věc; die Rinde kruchlost, okrouhlost. — Der

Roden n. Spinnroden přeslice; Roggen (ber) ji-
kra; Roggen (ber) žito, rež. — Die

Rolle kladba, závitek, chumáč — přístroj k po-
hybování těžkých břemen; role, úkol, úloha, osoba —
každá partie, již má herec hráti; rolle, od rollen kou-
letí, kotáletí, váletí — okrouhlé těleso okolo sebe a
dále pohybovati; die Parole slovo, slib, heslo. — Das

Rose oř, komoň, kůň; der Rosmarin — keř
s vonnými listy. — Die

Route (vyslov Ruhte, die) cesta, směr; ich ruhte,
od ruhen odpočinouti, odpočívati; die Ruthe metla —
nástroj k trestání.

Rücken poniknouti, posunouti — tělesem dále po-
hybovati, aniž by se od půdy vzdálilo; der Rücken
hřbet, záda — zadní od nás, obrácená část tělesa; rü-
gen vytykati, předhazovati — přestupek slovy kárati;
Rügen Rugen — jméno ostrova. — Der

Ruhm sláva, oslava — dobrá všude rozšířená
pověst nějaké osoby; Ruhrum — lihovina ze šťávy
trřtiny cukrové upravená.

S.

Saal (ber) síň, sál — velký pokoj; saal koncovka
na př. Absal, Schicksal; die Saale Sála — jméno řeky.
— Die

Saat setí, setba, sije, osení, osetí — vpravování
semena do země; ihr saht, od sehen viděti; satt syt.

Sabaoth n. Zebaoth — pojmenování Boha u židů; ber Sabbath — den odpočinku a svátku u židů. — Die

Sache neživotní věc, záležitost, řízení, jednání; die Sage pověst — vypravování ze starých časů.

Sachte tiše, povolně, nenáhle, pomalu, zlehka, zpovolna; er sagte, od sagen říci, praviti, pověděti, říci.

Säen sít; wir sahen n. würden sehen; die Seen, od See jezero — velké množství vody; sehen viděti — zrakem znamenati. — Die

Salbe masť — lék k mazání; der Salbei šalvěj — jméno léčivé rostliny; die Salve — výstřel pozdravovací neb k uctění. — Die

Säge pila — řezací nástroj zuby opatřený; ich säge, ichneide mit der Säge řezám pilou; der Segen žehnání, požehnání. — Die

Säcke od Sač (der) pytel, žok, vak, tlumok, měšec — schránka z plátna udělaná; der Sekt — sladké španělské víno; Sekte (die) spolek-náboženský. — Die

Saitte struna na hudebních nástrojích; die Seide hedbáví; ich seihete, od seihen cediti — nechat tekutiny pevným dřevitým tělesem probíhati; die Seite strana — každá rovná plocha nějakého tělesa. — Die

Sam koncovka, na př. arbeit[sam], sitt[sam]; der Same semeno — ona část rostliny, jež po květu objeví se a zasetá jsouc, opět rostliny vyvozuje; der Sammt n. Sammet samet — druh látky hedbávné; sammt předložka, tolik jako mit. — Der

Sand písek — drobnouké kaménky bez spojení; ihr sannt, od sinnen mysliti, přemýšleti; gesandt m. gesendet. — Ich

Sang, od singen zpívati; ich sank, od sinken padnouti, klesati, klesnouti — poznenáhlu k zemi padati. — Ich

Sänge n. mürbe pingen; ich fenge, od fengen opáliti, ožáhnouti — na povrchu opáliti; ich fenke, od fenken. — Die

Sätze, od Satz věta — myšlenka slovy vyjádřená; ich setze, od setzen. — Die

Säue, od Sau svině; ich sethe, od sethen cediti; ich säuge, lasse säugen ssáti, cucati, střebati, píti; der **Zeiger** od **Zeiger** (an der Uhr) okazovatel u hodin. — Er

Säuft, od saufen chlastati — býti oddán pití, také pití zvířat; er seift, od seifen mydliti. — Die

Säule sloup — kolmo stojící těleso, jenž jest mnohem delší než tlustý; die **Seile**, od Seil (das) tlustý provaz. — Ich

Säume, od säumen dlíti, prodlévati, meškati, váhati — nechati sobě čas; také něco obroubiti; setme od seimen cíditi, čistiti med. — Der

Schade škoda, ztráta; der **Schatten** stín — temný povrch tělesa poblíž jiného osvětleného. — Das

Schaf ovce — známé domácí zvíře, jenž vlnu dává; ich aff' neb schaffe, od schaffen poroučeti, rozkazovati, stvořiti; das **Schaff** škopek — dřevěná nádoba, mira na obilí. — Der

Schaft pažení; ich afft neb verschafft od schaffen zjedná, opatří.

Schal jalový, nechutný; der **Schall** hlahol, zvuk, ton; **Schall** n. Schall (vyslov Schal, der) — velký, převěšný šátek pro dámy. — Die

Schale číška, miska, šálek — také šupina, skořepina, skořápka — pokryvka, jenž těleso některé obkličuje, na př. Russchale; ich alle, od schallen hlaholiti, hlúčeti. — Ich

Schälē, od **schälen** loupati, oloupati — skořepinu, šupinu šejmouti; **die Schelle** rondlička, rolnička, zvoněk, zvoneček; **ich schelle**, od **schellen** břinkati, břinčeti, cinkati, zvoniti; **der, die, das Schēle**, od **schel** křivý, křivolaký, šilhavý, závistivý.

Schalten vládnouti a řídití něco, určovati; **die Glocken schalten** d. h. ertönten zaznívaly. — **Sch**

Schälte **die Schale** ab, od **schälen** olupovati; **ich schelte**, od **schelten**, klítí, klnouti, proklínati koho, láti, zlořečiti komu, pohaněti koho. — **Die**

Schar hejno, zástup, tlupa — neurčité množství lidí neb zvířat; **die Pflug schar** radlice — nástroj k orání půdy; **scharr** n. **scharre**, od **scharren** škrábatí. — **Die**

Scharte štěrbiná — mezera mezi zuby řezacích nástrojů; **er scharrte**, od **scharren** škrábatí. — **Die**

Schärpe šerpa, rouška; **die Scherbe** střep, střepina — kus rozbité nádoby; **der Scherben** nádoba. — **Die**

Scheide pošva na řezací nástroj, rozhraní; **ich scheide**, od **scheiden** oddělití, rozdělití; **die Scheite** n. **Scheiter** — kusy rozštípaného dřeva; **ich scheute**, od **scheuen** báti se, lekati se, děsiti se čeho, štítiti se čeho, ostýchati se. — **Es**

Scheine, od **scheinen** svítiti, zdáti se, podobati se, viděti se; **die Scheine**, od **Schein** (der) záře, svit; **die Scheuer** stódola — místo k uschovávání obilí.

Schief křivý, kosý, šiký, šikmý, nakloněný, položitý, nepřímý, nerovný; **das Schiff** loď, koráb.

Schiefer, od **schief**; **der Schiefer** křídlice, břidlice — druh kamene; **der Schiffer** plavec, lodník; **Schiffer** (vyslov. **Schiffet**, **blé**) cifra — tajné písmo, tah psací. — **Der**

Schieler šilhoun, šilhán — někdo, jenž na křivo vidí; Schiller — jmeno slavného básníka německého; der Schiller měnivá barva — třesoucí se lesk světla neb barvy; der Schüller žák, školák. — Er

Schielt, od schielen; der Schild štít — zbraň ochranná; das Schild znak, erb; er schilt, od schelten klítí, klnouti, proklínati koho, láti, zlořečiti komu, pohaněti koho.

Schier čirý, samý, čistý, pouhý — skoro, málem, bezmála, téměř; schier n. schiere, od schierer kufiti, rozkutiti; schierren ostrojiti, napochviti (koně); schüren viz schierer. — Ich

Schieße, od schießen střileti, střeliti; die Schüsse rány, výstřely atd. — Der

Schlaf spaní, sen, spánek; schlaff ochablý, mdlý, malátný. — Der

Schlächter řezník; schlechter, od schlecht. — Ich

Schlang, od schlingen hltati, pohliti, polknouti, pozřítí, zadržnouti, zavázati, otočiti, obvinouti; die Schlange had; schlang štíhlý — tenký a ohebný. — Die

Schlauhe, od Schlauch (der) trubina, žok — kožená roura neb pytel; ich schleiche, od schleichen plaziti se, plížiti se, loudati se, krásti se — zdlouhavě a tiše se někam bráti; die Schleiche, neb Schleie lín, línek. — ryba. — Ich

Schleife, od schleifen štípati, kálati, dráti (peří); die Schleife stoka — seřízená, aby voda řeky neb potoka se zadržela aneb opět pustila. — Ich

Schleif, od schlafen spáti; ich schleiff, od schleifen brousiti — ostrým činiti. — Ich

Schleife, od schleifen, o něčem souditi; die

Schlüsse od **Schluß** (der) závěrek, rozhodnutí, úsudek. — **Die**

Schloßen kroupy, krupobití — zmrzlé kapky; **wir schlossen**, od **schließen**. — **Die**

Schmause, od **Schmaus** (der) kvas, hostina, hody; **ich schmeiße**, od **schmeißen** hoditi, praštití, mrštiti — **mocí házeti**. — **Der**

Schmied kovář; **die Schmiede** kovárna — dílna kovářská; **ich schmieße**, od **schmieden** kouti, kovati; **die Schmiere** — v řeči plavců provaz, jenž přidělán jest k dolejší části plachty. — **Die**

Schneide břit, říz, ostří, ostrost, břitkost — nějakého nástroje; **es schneite**, od **schneien** padati sněh. — **Der**

Schoß luno — vnitřek, střed věci; **ich schoß**, od **schießen** stříleti, stříteti; **der Schoß** výstřelek, výpustek, odnož — **mladá větev**. — **Die**

Schoten lusky, luština na př. **Erbsenschoten**; **die Schotten** neb **Schottländer** Skotové — **obyvatele Skotska**. — **Ihr**

Schriet, od **schreien** křičeti — **nechat se silně slyšet**; **der Schritt** krok, kročej; **ich schritt**, od **schreiten** kročiti, kráčeti, stoupati — **jíti pevným, odměřeným krokem**. — **Die**

Schwämme, od **Schwamm** (der) houba; **ich schwämme** neb **würde schwimmen**; **die Schwemme** brod, brodiště — **místo, kde brodí se koně**; **ich schwemme**, **spüle ab** od **abspülen** spláknouti. — **Ich**

Schwänge neb **würde schwingen** točiti, zatáčeti, máchati čím, drhati, kývati atd.; **ich schwänke** od **schwenken** točiti, obrátiti; **die Schwänke**, od **Schwanz** (der) šprým, kuderlinky, švingulace, pletichy — **veselý kousek** neb **takové vypravování**. — **Die Wunden**

Ť ť w ä r e n podobírají se; er ť ť w e r t, beť ť m e r t
činí těžkým; er ť ť w ö r t, od ť ť w ö r e n přísahati. — Die

Ť ť w i e l e mozol, otláčenina — tvrdá, tlustá kůže
zvláť ť e na rukou a nohou; die Ť ť w ü l e parno, dusno,
vedro.

Ť ť w i e r i g těžko, obtížno — těžce k provedení;
ť ť w ü r i g zjitřený, podebraný. — Ť ť

Ť ť w i r r e, od ť ť w i r r e n cvrkati, cvrčeti — vydá-
vati jasný, třesoucí se hlas; die Ť ť w ü r e, od Ť ť w u r
(ber) přísaha, forma přísahy.

Ť ť h n e n bažiti, dychtiti, toužiti po čem — trva-
lou a velkou žádost po něčem míti; die Ť ť h n e n, od
Ť ť h n e (die) vaz, svaz, šlacha, tětiva; die Ť ť n n e n sa-
lašníci — pastevci na Alpách; den Ť ť h n e n, od Ť ť h n
(ber) syn; ver ť ť h n e n udobřiti se, smřiti se; wenn sie
nachť ä n n e n, od nachť i n n e n přemýšleti. — Die

Ť ť i e moč; ť ť i e, od ť ť i e n c e d i t i, močiti; die
Ť ť e u c h e pád, úmor, přímorek, mor — všude se zmá-
hající nemoc nakažlivá. — Ť ť

Ť ť i c h t, od ť ť i c h e n; ť ť i t od, za, po, předložka; ihr
ť ť e i b od ť ť e i n.

Ť ť e i n jeho — přisvojovací zájmeno; ť ť e i n býti —
pomocné sloveso.

Ť ť i c h se — zvrtné zájmeno 3. osoby; ť ť i c h chorý,
churavý, neduživý — stále nemocný.

Ť ť i c h e r jistý, bezpečný — bez nebezpečí; ť ť i c h e r,
od ť ť i c h. — Die

Ť ť i c h t kupecký výraz — hled, zor, vidění; kon-
covka na př. N a c h ť ť i c h t, N u ť ť i c h t; er ť ť i c h t, od ť ť i c h e n
— trvale stonati bez vyhlídky na polepšení.

Ť ť i c h t i g, od ť ť i c h e n — slovo prodlužující na př.
d u r c h ť ť i c h t i g, w e i t ť ť i c h t i g; ť ť i c h t i g, od Ť ť i c h t nemoc, nákaza,

žádost, touha, chtíč, vášeň na př. lungenſüchtig, habſüchtig, raubſüchtig.

ſieden vřítí, vařiti se; die Sitten mravy, obyčeje; gegen ſüden na jih. — Sie

ſind, od ſein; er ſinnt, od ſinnen přemýšleti; geſinnt jakého smýšlení kdo jest; das Geſinde čeleď, čeládka — veškeré služebnictvo v domě. — Du

Singſt, od ſingen zpívati; du ſinſt, od ſinken pádnouti, klesnouti, klesati. — Der

ſinter okuje, okoviny — také vápenitý kámen; der Sünder hříšník — kdo přestoupí zákon boží. — Die

ſohle podešev, chodidlo — nejspodnější část nohy neb boty a střevíce; die Sole rapa solná — pramen solný; er ſolle, od ſollen míti. — Der

ſohn syn — mužský potomek; die Perſon osoba — člověk bez rozdílu pohlaví. — Dem

ſohne, od ſohn; die Sonne slunce — známé těleso světlo a teplo vydávající; ich ſonne mich, od ſonnen sluniti — na slunce vystaviti, na slunci hřítí; die Zone zeměpás. — Der

Sold plat (žold) — zvláště plat vojáků; ihr ſollt neb ſollt, od ſollen; beſohlt, od beſohlen — podešvy opatřiti; beſoldet míti plat (žold). — Er

ſpähť, od ſpähen vyzvídati, číhati, slídití — pástí po kom — hleděti vůkol, by něco se odkrylo, ſpät pozdě — protiva od brzy, časné. — Der

ſpan tříška, tříštka, odkolek, odštěpek — tence řezané dřevo k pálení místo svičky; ich ſpann od ſpannen přísti.

ſparen spořiti, šetřiti, schraňovati — uschovati k budoucí potřebě; die Sparren krokev, krokva — ony klády krovu, na nichž jsou latě přibité.

ſpäter, od ſpät pozdě; der Spötter vysmíváč. — Die

Speere, od Speer (der) kopl, oštěp, hrot — obvyklý druhdy u vojínů dřevce; ich sperre, od sperren zavřítí; die Sperr zavření, zamčení, stavení, zastavení.

Spielen hráti — na nástroj hudební, v karty atd. k vůli zábavě; spielen vypláchnouti, vyplachovati, vymýti, vymáchat (prádlo). — Ich

Spränge neb würde springen; ich sprengte, od sprengen vyraziti, rozraziti — pevné těleso násilně rozkouskovati. — Ich

Springe, od springen skákati; die Sprünge, od Sprung (der) skok.

Spucken plivati; spuken strašiti — domyšlené objevení se neb obcházení strašidla. — Der

Staar oblak, zákal (v oku); špaček — jenž naučí se některá slova vyslovovati; starr tuhý, stuhlý; starr' neb starre, od starren tuhnutí, ztuhnouti, ztrnouti. — Der

Staat stát, velobec — četná společnost lidí, jednu vládu majících na př. ein Kaiserstaat, Königreich; die Stadt město; die Statt tolik co Stätte místo; statt neb anstatt místo, na místě — předložka. — Die

Städte, od Stadt; die Stätte místa — kde něco stojí neb stálo; der, die, das Stätte neb Stete stálý, nepřetržený. — Der

Städter měštěnin — obyvatel města; stäter, od stät. — Der

Stahl ocel — nejtvrší železo; er stal, od stelen krásti, odciziti; der Stall chlév, chlív, stáje — bydlíště dobytka. — Ich

Stäle neb würde stelen; ich stähle, od stählen oceliti, ocelovati; die Ställe, od Stall; ich stele, od stelen; ich stelle stavím — dávám na místo. — Die

Stämme, od Stamm kmen — kolmá dřevnatá část stromu; ich stemme mich, od stemmen opřítí, opřítí se, vydlabati, porážeti (stromy), nadržovati (vodu); die Stemme dláto, zápora, překážka.

Stet viz stät; er steht, od stehen státi.

Stäuben prášiti, poprášiti, zaprášiti, prach se-
třítí; stäuben mrskati (metlou), trestati.

Stechen čiti, nastrčiti, zastrčiti — něco kolmo do
zemi neb v jiné těleso vpraviti; den Stöcken, od Stoek
(der) hůl. — Du

Stehst, od stehen; er stößt, od stoßen strčiti, str-
kati. — Die

Steppen, od Steppe (die) stepi, suchopár — ne-
úrodná, pustá, písčítá krajina; steppen stepovati, pro-
šívati — způsob šiti. — Die

Steuer berně, daň, plat; das Steuer veslo —
proto Steuermann veslař; Steier Štýra, město a Steier-
mark — Štýrsko země v Rakousku. — Der

Stöhr beran; der Stör jeseter — velká ryba;
stör' neb störe, od stören rušiti (pokoj).

Sticken vyšívati, protkávati; ersticken udusiti —
zajíti z nedostatku vzduchu; sie erstiegen, od ersteigen
vylezti — vystoupiti (na vrch); die Stiegen neb Trepp-
en schody; zerstückten rozkouskovati; in Stücken, od
Stück (der), každá jednotlivá část celku, aneb z více
celků každý jednotlivý na př. ein Stück Vieh.

Stiel, od er stele, od stellen; der Stiel rukověť,
rukojeť, držák, držadlo, držátko, násada; still tichý —
bez hluku; der Stil sloh — způsob písemného vyjá-
dření se. — Et

Stielt, od stellen; er stillt, od stillen tišiti, utišiti,
ztišiti. — Das

Stilleť malý kord; er stilleť neb stilleť, od stille-
— In der

Stille t. j. v tichosti — bez hluku a křiku; stille,
od stille; mit dem Stiele, od Stiel; die Stühle, od
Stuhl (der) stolice, lavice; im Stife, od Stil. — Es

Stinkt, od stinken smrděti — páchnouti něčím;
der Instinkt popud přírody — schopnosť zvířat, že
činí něco bez předchozího poučení, na př. že střeží se
jedovatých rostlin. — Die

Stola štola kněze; der Stollen štola (v hor-
nictví). — Die

Strafe trest — zadostučinění v příčině přestou-
pení zákona; der, die, daß Straffe ztuha napnutý, na-
tažený. — Die

Stränge, od Strang (der) provaz; streng neb
streng přísny — bez odpuštění, proto die Streng přis-
nosť, tuhosť. — Die

Straße cesta, ulice, střída, silnice; Straßburg,
jmenné města v Německu. — Die

Sträucher, od Strauch (der) keř — rostlina hned
z kořene na více stonků se rozkládající; die Sträucher,
od Streich (der) rána, udeření, šibalství, šelmovský kou-
sek; ich streiche, od streichen hladiti, pohladiti — jedním
tělesem po druhém zvolna tam a sem jezdit. —

Streit boj, pětka, potyčka, spor, pře, rozepře;
ihr streut neb streuet, od streuen sypati, trousiti, stláti.
— Ich

Strecke, od streiten; im Streite viz Streit (der)
ich streute, od streuen.

T.

Tagt (es) od *tagen* dníti se, rozednívati se; *ber*
Takt pravý cit, časová míra v hudbě. — *Der*

Talg loj, lůj; *ber* **Talk** mastek, lojník — druh
kamene. — *Der*

Tant titěrka, hříčka; *die* **Tante** teta — sestra,
otce neb matky. — *Der*

Tanz tanec — známé zábavné pohybování těla;
die **Abondance** neb **Abuudanz** množství, nadbytek.
— *Der*

Thau rosa — vodnaté výpary rostlin za rána a
večera; *bau* koncovka některých jmen na př. *Spanbau*,
Molbau, *Friedbau*; *ber* *bau'* neb *berbaue*, od *berbauen* zaží-
vati, trávití — změna pokrmů v žaludku; *das* **Tau** lano.

Tauchen potopiti, pohřžiti, ponořiti, omočiti se —
dáti se neb nějaké jiné těleso pod vodu neb jinou te-
kutinu; *taugen* hoditi se — schopen býti k čemu.
— *Der*

Teich rybník — voda stojí, v níž ryby se cho-
vají; *ber* **Teig** těsto — měkká hmota na př. z mouky.
— *Der*

Teller talíř — známá plochá nádoba, na niž se
pokrmý dávají; *die* **Thäler**, od *Thal* údolí — rovina
mezi horami se nalézající. — *Die*

Tenne mlat, mlateň, mlatnice, humno — budova,
v níž se mlátí; *die* **Töne**, od *Ton* (*ber*) hlahol, zvuk,
hlas. — *Sie*

Thäten neb *würden thun*; *töbten* usmrtiti — ze
světa sprovoditi. — *Die*

Theile částky, díly — kusy celku; *theile*, od *theilen* děliti, rozděliti; *Taille* (vyslov *Tallje* die) zrůst, postava těla — zadní část ženského oděvu; die *Bataille* (vyslov *Batallje*) bitva, bitka; die *Mebaille* (vyslov *Meballje*) peníz památný, čestný. — *Der*

Thon hlína — druh zemin; *ber Ton* hlahol, zvuk, hlas; *Anton Antonin* — jmeno svatého; *ber Pardon* (vyslov *Pardong*) odpuštění — udělení milosti. — *Der*

Thor blázen, pošetilec; *baš Thor* vrata, vrátka, vrátnice; *ber Autor* původce, spisovatel, skladatel.

Thun činiti, dělati, udělati, robiti, konati; *ber Thunfisch*, jmeno ryby mořské. — *Der*

Tod smrt — konec života; *todt* mrtvý, zemřelý. — *Nach dem*

Tode, od *Tob*; die *Methode* návod — způsob, jak něco činíme. — *Die*

Tournüre (vyslov *Turnühr*) obrat, obratnost — zručnost u konání něčeho; *baš Turnier* turnaj, kolba, sedání — druhdy obvyklá hra rytířská.

Traben za pánem jíti, za vojskem jíti, klusati; *trappen* cupati, dupati — hlučně vystupovati; die *Trappen*, od *Trappe* (*ber*) *drop*, *drof* — pták s výbornými brky ku psaní. — *Die*

Tracht kroj, oděv; *ihz tragt*, od *tragen* nesti, nositi, držeti.

Träge líný, lenivý; die *Tröge*, od *Trog* stirka, troky, necky, koryto, žlab — nádoba podlouhlá a neckovitá na př. *Waschtrog*, *Badstrog*; *ich betrage* neb *mürde betriegen*. — *Der*

Träger nosič, nositel — osoba, jež něco nosí; *träger*, od *träge*. — *Die*

Tresse prým, prýmek, třásně — stužka ze stříbrných neb zlatých vláken utkaná; **es verdrösse** neb **würde verdrießen**. — **Die**

Trester mláto, výhnětky — zbytky po vylisování ovoce aneb vína; **der Tröster** těšitel — někdo, jenž nám v neštěstí přívětivě domlouvá. — **Ich**

Triebe neb **würde treiben**; **die Triebe**, od **Trieb** (**der**) pud — puzení k činění něčeho; **trüb** neb **trübe** kalný, rmutný, pošmurný, mračný, zkalený, nečistý, nejasný, nedosti průhledný; **ich betrübe**, od **betrüben** — soužiti někoho. — **Es**

Trieft, od **triefen** kapati, krápati; **die Trift** stádo, pasení, pastva, pastviště; **er trüft**, od **treffen** trefiti, uhoditi, dosáhnouti, dostihnouti, dopadnouti, dovesti atd. — **Der**

Tros zavazadlo, záškodník — prostopášný člověk; **das Albatros** — jméno velkého ptáka plovacího na jižním moři; **es verdroß**, od **verdrießen** mrzeti. — **Der**

Tros vzdor, zpupnost; **troß** příslovka — vzdor. — **Wir**

Trügen neb **würben tragen** nesti, nositi; **trügen** klamati, podváděti.

U.

Uibel (das) zlo, zlé, vada, nehoda; **übel** zlý, zle, těžko, mdlé.

Uiberweisen dokázati — usvědčiti někomu něco; **überweisen** přebíleti — blým učiniti. — **Den**

Uiberwindern, od **Uiberwinder** přemožitel, pře-

mahatel, vítěz; überwinteren přezimovati — přes zimu vydržeti. — Die

Uhr hodiny — ukazovatel času a hodin; ur předložka na př. uraht, Urenfel. — Die

Uhrfeder pružinka — ocelové péro v hodinách; die Uhrfeder — příssežný slib, že se někdo nebude mstíti.

Umreisen — objížděti něco, nikoliv cestou nejkratší, nýbrž na oklikách; umreisen zbořiti, rozbořiti.

Ungerade nerovný — opak rovného; ungerathen nezdárný. — Das

Unrecht bezprávi — opak práva; unrecht neprávě.

V.

Verband obvazek — to, čímž rána se obvazuje; ich verband, od verbinden spojití, spojovati; verbannt, od verbannen vypověditi.

Verbinden uvázati neb zavázati (ránu); verbinden spolčiti, sjednotiti se. — Er

Verbirgt, od verbergen skryti, skryvati, ukryvati něco; er verbirgt sich, od verbürgen sich zaručiti někomu něco. — Es

Verfällt, od verfallen rozpadati se, upadnouti; verfehlt, od verfehlen chybiti se čeho — blouditi, nedocíliti účele žádoucího. — Wir

Vergäßen, od vergessen zapomenouti na něco — nemíti něco v paměti; wir vergäßen neb würden vergießen. — Er

Vergießt, od vergießen roniti, vylévati — nechati tekutinu odtékati; er vergißt, od vergessen zapomenouti.

Bergolden pozlatiti — tenkou položkou zlata potáhnouti; **bergolten**, od **vergelten** odměniti. — **Er**

Verhält, od **verhalten** zadržeti, zdržovati, zatajovati; **er verhehlt** přechovávati koho, skrýváti. — **Er**

Verhielt, od **verhalten** zadržeti, přidržeti koho, chovati se; **verhüllt**, od **verhüllen** zakryti, zastrčiti, zahaliti.

Verleiden někomu něco znechutiti, nemilým učiniti; **verleiten** svesti koho k něčemu.

Vermieden, od **vermeiden** uvarovati se čeho, vyhnouti se čemu, odvesti, svesti od čeho; **vermietten** najmouti, pronajmouti, dáti v nájem.

Verſchläm men bahnem potáhnouti; **verſchlem men** promařiti (čas).

Verſchwenden promrhati — špatně něčeho užiti; **ſie verſchwänden** neb **würden verſchwenden**.

Verſengt od **verſengen** na povrchu spláti, sžci; **verſenkt**, od **verſenken** pohřžiti, pohroužiti, ponořiti — do hloubky schovati.

Verweiſen osiřiti — rodičů ztratiti; **verweiſen** ukázati k čemu, odkázati k něčemu, vytknouti, vytýkati komu vady; **verweiſen** bíle natřiti. — **Das**

Vornehmen předsevzetí; **die Vornehmen** lidé vznešení, přední, urození; **wenn ſie ſich vornähmen** neb **vornehmen würden** od **vornehmen** (ſich) vzíti něco před se, předsevzítí. — **Die**

Vorräthe, od **Vorrath** (der) zásoba — něco pro budoucnost uspořené; **die Vorrede** předmluva (u knihy).

W.

Wache (die) stráž — osoba, jež na něco pozor dává; ich wache, od wachen bdíti. — Die

Wade lýtko; ich wate od waten břísti, broditi se — vodou jíti; die Watte vata — plst bavlněná k podkládání oděvu; die Debatten vysvětlování, vykládání. — Die

Wage váha — nástroj k vyskoumání váhy jisté věci; ich wage, od wagen odvážiti se čeho, vynaložiti, nasaditi (život).

Wägen vážiti — hledati tíži tělesa na váze; die Wägen, od Wagen (ber) vůz; auf den Wegen, od Weg (ber) cesta; wegen skrze, pro — předložka.

Wag's neb wage es; das Wachs vosk (včel). — Die

Wahl neb Auswahl výběr, zvolení; Wallpurgis — jmeno svatého; ber Wall násyp, násep — vyvýšenost půdy na nějakém místě; die Wallnuß — ovoce vlašského ořechu.

Wählen voliti, zvoliti, vybrati — dle vlastní vůle vybrati; auf den Wällen, od Wall (ber); die Wellen, od Welle (die) vlna — velká hmota vody větrem pohybovaná. — Er

Wählt, od wählen; die Welt svět — soujem všech věcí stvořených. — Der

Wahn domnění, blud, poblud — klamné mínění; wann kdy — zájmeno tázací; die Wanne vana — nádoba ke koupání. — Er

Wähnte, od wählen domnívati se, domýšleti se; die Wände, od Wand (die) stěna; ich wende od wenden obrátiti, točiti, otočiti.

Währen trvati; sie wären neb würden fein; sich wehren brániti se. — Es

Währt, od wahren trvati; der Wert cena; wert cenný — státi zač. — Der

Waid boryt (barviřský) řet; der Waidmann — obvyklý v básních význam za slovo myslivec; er weih't, od weihen světiti, posvětiti, zasvětiti, obětovati; weit daleko. — Die

Waife sirotek — člověk, jenž rodičů více nemá; die Weise způsob, jak něco činiti jest; weise moudrý, učený; der, die, das Weiße bílé — opak černého.

Waizen Vácov — jmeno města v Uhřích; der Weizen pšenice — druh obilí. — Der

Wald les — krajina porostlá vysokým stromovím, jenž dává nám dříví; der Anwalt zástupce právní, advokát; die Gewalt moc; es wallt, od wallen vřiti, vařiti se, vláti, vlniti se; er wallt, od wallen putovati. — Im

Walde, od Wald; walte, od wallen spravovati, říditi, vládnouti, vladařiti; es wallte, od wallen. — Die

Wand stěna; ich wand, od winden vřiti, vinouti, zavřjeti, svřjeti; das Gewand oděv; gewandt obratný, zručný; ihr gewannt, od gewinnen vyhráti — býti ve prospěchu. — Die

Wangen líce, tváře; wanken viklati se, vřtkati se. — Ich

War, od sein; wahr pravý, skutečný, pravdivý — nesmyslný; bewahr' neb bewahre mich, od sich bewahren chrániti se; die Waare zboží — každá ku prodeji určená věc nemovitá. — Der

Wärter posluhovač, obsluhovač, hlídač (nemocných); der Werber — ostrov; werter, od wert; die Wörter slova. — Die

Wässer neb Gewässer od vody; die Weser Vespera — jmeno řeky.

Weder und entweder buď a nebo — dvě spojky; das Wetter povětrnost — povaha povětrnosti.

Wehr' neb wehre bich, od wehren sich brániti se; das Wehr jez — stavba proti poškození vodnímu; wer kdo? tázací zájmeno. — Der Wind

Wehte, od wehen víti, váti, povívati; ich mette, od metten sázeti se s kým o něco — založiti se s kým o něco. — Die

Weide pastva, pasení — také jmeno stromu, vrba; ich weide, od weiden pásti — dobytek na pastvu voditi; ich weihete, od weihen světiti; die Weite oddálenost, dálka.

Weis — předložka na př. weisagen; weiß bílý — protiva černého; ich weiß, od wissen věděti.

Weislich rozumný, přichytrělý; weißlich bělavé — trochu bílé.

Wen koho? tázací zájmeno; wenn když, spojka. — Das

Werg koudel — len ochochlovaný; das Wert skutek, dílo. — Der

Wert cena neb hodnota věcí; wert cenný, státi zač. — Das

Wesen bytost — živý tvor; wessen, od wer. — Wir

Wichen, od weichen ustoupiti, opustiti od něčeho; couvnouti; wiegen houpati, kolíbatí.

Wichsen voskovati, navoskovati, voštiti, navoštiti; sie wüchsen neb wüerden wachsen. — Der

Widder beran; wider tolik co gegen proti; wieder opět — ještě jedenkrát; das Gewitter bouřka.

Widrig protivný, odporný, nepřijemný; der Wütherich zuřivec. — Die

Wiede houž, houžev; ich wütthe, od wüthen vztekati se, běsniti se. — Ich

Wiese, od weisen ukázati; die Wiese louka — kus půdy, kde tráva roste; wisse od wissen věděti. — Das

Wild zvíř; wild divý, divoký, surový; er wühlt, od wühlen rýti, rýpati. — Der

Wille vůle — mohutnost, za kterou člověk něco chce; ich wühle, od wühlen.

Wir my, zájmeno; der Wirrwarr zmatek. — Es

Wird, od werden; verwirrt, od verwirren zmotati, zaplesti; der Wirt hostinský. — Es

Wirkt, od wirken působiti, účinkovati — nezůstávati bez následku; er würgt, od würgen dusiti, zardousiti, škrtiti, dáviti. — Die

Wirte, od Wirt; ich würde, od werden; die Würd důstojnost; er wirrte, od wirren másti, drchati. — Die

Woche týden — doba sedmi dnů; die Woge velká vlna.

Wohl dobře, blaze; das Wohl blaho, dobro. — Zum

Wohle, od Wohl; die Wolle vlna; ich wolle, od wollen. — Ich

Wohne bydlím; die Wonne slast — vysoký stupeň radosti.

Wüste poušť, pouština — pustá a neúrodná krajina; der, die, das Wüste pustý, zpustlý, opuštěný; ich wüste, od wüsten plýtvati čím; wenn ich wüßte, od wissen. — Der

Wust halda, spousta, smeti; wußt' er? místo mußte er?

Z.

Z ähe tuhý, táhlý, vláčný, houževný — co dá se táhnouti, aniž by se přetrhlo; die Zehe prsty nohy.

Z ählt neb z ähle, od z ählen počítati, sčísti, sčítati — počet určití; Zell jmeno více míst na př. Maria-Zell; die Zelle jistbice, komůrka, cele — malý pokojík v klášteře; také šestistranné dutiny ve voštinách u včel; die Zölle, od Zoll clo — dávka, daň. — Sie

Z ählten, od z ählen počítati; in Zeltten, od Zelt (der) stán na př. vojáků v poli; der Zelter (kůň) mimochodník, jednochodník, jinochodník. — Die

Z ähne, od Zahn (der) zub; die Zehne desítka — obnos čísla deset. — Die

Z ähren neb Thranen slze; Lucern jmeno města ve Švýcařích, proto Lucerner Klee; zehren trávití — něčím se živiti; zerren dráti, trhati, drchati. — Die

Z achen, od Zaehen (der) řez; výřezek, výstřížek, zoubec; zagen srdce tratiti, srdcem klesnouti — býti úzkostlivý, málomyslný. — Die

Z aine, Zain cín — prut kovový; die Zäune, od Zaun (der) uzda; die Zäune od Zaun (der) plot, oplotek, proto i zäumen und umzäumen. — Die

Z angen, od Zange (die) kleště, klíšky; z anken hašteřiti se, vaditi se. — Daß

Z eichen znamení; zeigen ukazovati; die Zeugen, od Zeuge (der) svědek — jenž nějaký výrok stvrzuje.

Z eige, od zeigen ukázati, ukazovati; die Zeuge, od Zeug (der) rozličné látky ku zdělání; die Zeuge, od Zeug (das) nástroj. — Er

Zeit, od **zeiten** viniti koho z čeho; die **Zeit** neb **Zeitraum** čas, doba; er **prophet** prorokuje — předpovídá budoucí věci. — **Die**

Ziehe povlaka (cejcha); die **Ziege** neb **Geis** koza; **zügen**, od **zügen** — meč neb jinou zbraň na někoho pozdvihovati; die **Züge**, od **Zug** (der) tah, tažení, pochod — útok tažení, také táhnoucí věc sama na př. **Zugvieh**. — **Der**

Ziegel neb **Baustein** cihla — hlíněná hmota čtyřstranně utvořená a vypálená; der **Zügel** uzda, udidlo, otěž. — **Der**

Ziemer hřbet jelení neb srnčí; das **Zimmer** pokoj. — **Es**

Ziemt neb **geziemt**, od **ziemen** slušeti, náležeti, patřiti — povinnosti býti; der **Zimmt** skořice — známé koření. — **Die**

Zierde ozdoba, okrasa; er **ziert**, od **ziere** zdobiti, ozdobiti, kráseliti. — **Die**

Ziffer cifra — znamení čísla; das **Ungeziefer** hmyz — jenž vtírá se a obtížný jest. — **Das**

Zinn cín — jmeno kovu; das **Magazin** sklad, skladiště.

Zwerch tolik co **quer** na přič; das **Zwerchfell** bránice; der **Zwerg** trpaslík. — **Das**

Zwielicht polosvětlo; der **Zwisch** neb **Zwisch** cvilink, pytlovina — druh hrubého plátna.

Abecední seznam

slov homonymních, jež v tomto spisu jsou obsažena
s udáním, kde jest je naleztí.

(Napovědná slova jsou tuto proloženým písmem vyznamenána).

A.

Aal

Aar

Aarau viz **Aar**

Aaron viz **Aar**

Aas

Abblies

Abbringen

Abplatten viz **ablaben**

Ablaben

Ablatten viz **ablaben**

Abließ viz **abblies**

Abundance viz **Tanz**

Abplaten viz **ablaben**

Abprallen viz **pralen**

Abprügeln

Abriegeln viz **abprügeln**

Abringen viz **abbringen**

Abfüßen

Absetzen viz **Abfätzen**

Abundanz viz **Tanz**

Agstein viz **acht**

Ahle viz **Aal**

Ahmen

Ahmt

Ahnden viz **ahnen**

Ahnen

Ahnherr

Achse

Achsel viz **Achse**

Acht

Abatros viz **Tropf**

Alcohol viz **Aal**

Alle viz Hal
 Alle viz Allee
 Allee
 Allmacht viz Hal
 Almosen viz Hal
 Ameise viz M äuse
 Anten viz ah men
 Ammen viz ah men
 Amt viz ah mt
 Ana (předložka)
 Anagram viz ana (předložka)
 Anahse viz ana (předložka)
 Anatomie viz ana (předložka)
 Angelb viz angelt
 Angelt
 Anger
 Anher viz Ahnherr
 Anfer viz Anger
 Anna viz ana (předložka)
 Anstatt viz Staat
 Antike viz Dicke
 Anwalt viz Walb
 Arbeit viz Har
 Arm
 Arme viz arm
 Armuth viz Har
 Aß viz Has
 Aesse viz Effe
 Aft
 Aft viz Aft
 Athem
 Athen viz Athem
 Atlas
 Atlaß viz Atlas
 Atom viz Dom
 Auffliegen
 Ausliegen viz auffliegen
 Aufgereimt viz gereimt
 Auge viz auch
 Augenlied viz Lied

Auch
 Ausmerzen viz März
 Ausreiten
 Ausreiten viz ausreiten
 Authör viz Thor
 Aventure viz Dir
 Aze viz Achse
 Ayt viz Achse.

B.

Baal
 Babete viz Beete
 Bab
 Badenb
 Baber viz Bab
 Bäcke
 Bahñ viz Ban
 Bahnt
 Bahre
 B äht
 Baiertisch viz Bai
 Baden
 Bald
 Balg
 Balgen viz Balg
 Balken viz Balg
 Ball viz Baal
 Bällen
 Ballt viz halb
 Ban
 Band viz bahnt
 Bang
 Banf viz bang
 Banknote viz Note
 Bann viz Ban
 Bar
 Barbar viz Bar
 Barde viz Bart

Bären	Besen
Barfuß viz bar	Beschweren
Barg	Beschwerde
Barke viz barg	Beschwerte viz Beschwerde
Bart	Beschwören viz beschweren
Barre viz Bart	Befohlt viz Sold
Bass	Best
Basse viz Bass	Bethören viz hören
Bataille viz Theile	Beträge viz träge
Bäuche	Beute
Bäuerisch viz Bai	Bewahre viz wahr
Bai	Bewähren
Bedacht	Bewehren viz bewähren
Beeren viz Bären	Beide viz Beute
Beest viz best	Bezeigen
Beet viz bäh	Bezeugen viz bezeigen
Befehden viz Fäden	Bieder
Befiehlt	Binnen viz Biene
Befleße viz fließe	Binnenland viz Biene
Begehren viz gähren	Birle
Begleiten	Bis
Begränzen	Biß viz bis
Behaart	Bissen
Behart viz behaart	Bitte
Behende viz Hände	Bitter viz bieber
Behörbe viz Herbe	Blähte viz blöbe
Belle	Blant
Bein	Blasen
Befehren viz gähren	Blässe
Becken viz Böden	Blaffen viz blasen
Bekleiden viz begleiten	Blatt
Bekränzen viz begränzen	Blecken
Verändern	Blöbe
Bereichern viz berändern	Blöden viz blecken
Bereit	Blöße viz Blässe
Berent viz bereit	Blühte
Bericht viz Bericht	Blütthe viz blühte
Berüde	Boden
Besäen	Bohle
Besehen viz besäen	Bohren viz Born

Bohrte viz Bord
 Bocken
 Böden
 Bockhen
 Bollwert viz Bohle
 Bombe
 Boot viz both
 Bord
 Borbe viz Bord
 Born
 Bösen viz Befen
 Both
 Bothen viz Boden
 Bowle viz Bohle
 Brach
 Bracht
 Brand
 Branden viz Brand
 Bräute
 Borite viz Bräute
 Bremen
 Bort
 Briefe
 Briethen viz brühten
 Brice
 Brille
 Britten viz brühten
 Brügge viz Brice
 Brücke viz Brice
 Brülle viz Brille
 Brütten viz brühten
 Buch
 Bude
 Buhle
 Buch viz Buch
 Bülle viz bühle
 Bullenbeißer viz Buhle
 Bund
 Bunt viz Bund
 Würde

Busen
 Buße viz Busen
 Butte viz Bude
 Butter viz Bude

C.

Chor
 Corps viz Chor
 Chöre
 Cour viz Chur
 Cur viz Chur
 Chur.

D.

Dach
 Dachs
 Damast viz Raft
 Dame
 Damhirsch viz Dame
 Damme viz Dame
 Dänen
 Dannen
 Das
 Dafs viz das
 Dattel
 Dau (koncovka) viz Chan
 Daube
 Debatten viz Wade
 Deich
 Der
 Demen viz Dänen
 Denn viz den
 Der
 Diarrhöe viz Reß
 Diele
 Dienen

Diener		E	
Dienste		Ebbe viz eben	
Diente		Eben	
Dichtigkeit		Ebenholz viz eben	
Dicke		Eben	
Dill viz Diele		EGge viz Ede	
Dille viz Diele		Ehe	
Dingen		Ehre viz Aehre	
Dinkel		Eiber-Gans	
Die		Eide	
Docht		Eingeweide	
Doktor		Eingeweichte viz Eingeweide	
Dohle		Einnahmen viz Nahmen	
Dom		Einöden viz Eden	
Donne		Einseifen viz erfäufen	
Dounen viz Donne		Eis	
Dorf		Eisen viz Eis	
Dorn		Eisern viz äußern	
Dörren		Eiter viz Eiber-Gans	
Dort		Ede	
Döse		Elisabeth viz läßt	
Dotter		Elle	
Draht		Elster viz Aelster	
Drahtzieher		Empören viz Bären	
Drang		Ende viz Aente	
Drehte		Enden viz ändern	
Dresden		Engel	
Drei		Engsten viz Aengsten	
Dritte		Entel viz Engel	
Drohne		Entbehren viz Bären	
Dröhen		Ente viz Aente	
Drost		Enthüllt viz entthelt	
Dumm		Entleihen viz Aehne	
Düngen viz Dingen		Erfreulich viz freilich	
Dümel viz Dinkel		Ergeßen viz Gießen	
Dünne viz Diene		Erhält viz halt	
Dünner viz Diener		Erkor viz Chor	
Dünste viz Dienste		Ermahnen	
Dürr viz dir.		Ermannen viz ermahnen	

Erneut viz Neid
 Erretten
 Erröthen viz erretten
 Ersäufen
 Ersliegen viz stiden
 Ersticken viz stiden
 Esche viz Mefche
 Effe
 Estafette
 Euer
 Eule viz eile
 Euler viz Eiber-Gans
 Eier viz euer.

F.

Faden
 Fäden
 Faber
 Fädig
 Fächer
 Fahl
 Fahne
 Fahren
 Fähre
 Fall viz fahl
 Fülle
 Fällig
 Fällt
 Fand
 Farren viz fahren
 Farrenkraut viz fahren
 Färse
 Fasan
 Fass an viz Fasan
 Fast
 Fasten
 Fass viz fast
 Fassten viz Fasten

Fänle
 Fäuste
 Feder
 Feger viz Fächer
 Fehde viz Feder
 Fehle viz Fülle
 Fehlt viz fällt
 Feige
 Feile viz Fänle
 Feilchen
 Feiste viz Fäuste
 Felle viz fülle
 Ferse viz Färse
 Fertig
 Fest
 Feste viz fest
 Feder
 Fetter
 Fetticht viz fädig
 Feuer
 Feier viz Feuer
 Fiber
 Fieber viz Fiber
 Fiebern
 Fiel
 Finde
 Fing
 Fint
 Fisch
 Finte viz Finde
 Fize
 Flahe
 Flagge viz Flahe
 Flaggen viz Fladen
 Fladen
 Flaum
 Flehen
 Flehte
 Flecke
 Flicht

Flic
 Flieder
 Fliegen
 Fliehest
 Fliehet er? viz Flieder
 Fließe
 Fliehet viz fliehest
 Flitter viz Flieder
 Fliegen viz Flocken
 Floh
 Flohen viz Flocken
 Flöhen viz flehen
 Flocken
 Flöte viz flehte
 Flotte
 Fluch
 Flucht
 Fluchten
 Flug viz Fluch
 Flück' viz Flic
 Flüße viz Fließe
 Fordern
 Föhre viz Föhre
 Forelle viz Elle
 Forst
 Forst viz forst
 Fracht
 Fragt viz Fracht
 Frack viz Fracht
 Freude
 Freute viz Freude
 Freilich
 Friebe
 Frist
 Frist viz Frist
 Fritte viz Friebe
 Fuder
 Führt
 Führen
 Füsse viz fixe

Fühl' viz Fiel
 Füll' viz Fiel
 Füllen
 Fund
 Für
 Fuß
 Futter
 Füttern viz fiebern

G.

Gabel
 Gabet
 Gähe
 Gähren
 Galeere viz Leere
 Gans
 Ganz
 Garben
 Garonne viz Rhone
 Garten viz Garden
 Gärten
 Gase
 Gänle
 Gaze
 Gebären viz Bären
 Gebäude viz Beute
 Gebet viz gäbet
 Gebeth viz gäbet
 Gebenth viz Gebäude
 Gebiert
 Gebiether viz bieder
 Gebirge viz Birte
 Gebülte viz bülhte
 Geboth viz both
 Gebrannt viz Brand
 Gebräude viz Bräute
 Gebühr viz Bier
 Gebührt viz gebiert

Gebührte viz Bürde	Genießt
Ged	Genießt viz genießt
Gedehnt	Geniße
Gedränge	Genüge viz Geniße
Gefährde	Genüsse viz nieße
Gefährte	Gerede
Gefälle	Gerächt
Gefällt	Gerathe viz gerade
Gefehlt viz gefällt	Geräth
Gefieder viz fiedern	Geräthe viz Geräth
Gefiel	Geräumt viz gereimt
Gefilde	Gerede viz Geräth
Gefühl viz gefiel	Gerächt viz gerächt
Gefühlte viz Gefilde	Gereimt
Gefüllte viz Gefilde	Geriht
Gefolge	Germanen viz Mannen
Gegolten viz Golben	Gern viz gähren
Gehänge	Gerne
Gehäuse viz Geheiß	Gerren viz Gärten
Gehe viz gähe	Gerügt viz Geriht
Geheiß	Gesandt viz Sand
Geheiß viz Gehänge	Gescheit
Geheiß viz Gehänge	Gescheut viz geschreit
Geile viz Gäule	Gesinde
Geißel	Gesinnt viz Gesinde
Geöße viz Größe	Gespan
Geld	Gespann viz Gespan
Gelde viz gelte	Gestabe
Geleert viz gelehrt	Gestatte viz Gestabe
Gelehrt	Getönt viz gedehnt
Geleise	Getöse viz Döse
Geliebte	Getränke viz Gedränge
Gelle	Gewähr
Gellte	Gewähren viz Gewähr
Gelt? viz Geld	Gewalt viz Wald
Gelte viz gelte	Gewanb
Gelübde viz Geliebte	Gewandt viz Gewand
Gemach	Gewannt viz Gewand
Gemahl viz Mahl	Gewehr viz Gewähr
Gemüth viz nied	Gewitter viz Witter
Genieße viz nieße	

Gezählt viz Gezelt
 Gezelt
 Gib's
 Gierbe
 Gieße
 Gilbe
 Girtte viz Gierbe
 Gitter
 Glätte
 Glauben
 Gleise viz Geleise
 Gleiten
 Gletscher
 Glied
 Glimmen
 Gilt viz Gieb
 Gilt viz Gieb
 Golben
 Gößen
 Grab
 Gräber
 Grad
 Gram
 Gran
 Grän
 Granat
 Granate viz Granat
 Granne viz Gran
 Grapp viz Grab
 Gras
 Graß viz Gras
 Gräte
 Grau
 Grauen viz Grau
 Grans
 Grausen viz Grans
 Graut
 Greis
 Grenze
 Griechen

Grimaffe viz Masse
 Grimm
 Grind
 Gröber viz Gräber
 Gröbs
 Größe
 Gründe viz Grind
 Grünt viz Grind
 Gufer
 Gülte viz Gilbe
 Gürtte viz Gierbe
 Güsse viz gieße
 Güte viz Gitter
 Güter viz Gitter
 Guust
 Gyps viz gib's

H.

Haare
 Haart
 Haber
 Häfen
 Hägt
 Hähne
 Hade
 Haden viz Hade
 Hallt
 Hall' viz Hallt
 Hält
 Hände
 Hängst
 Harb (koncovka) viz Haart
 Hären
 Härchen
 Harm
 Harre viz Haare
 Harrt viz haart

Hart viz haart
 Härte viz Herde
 Hase
 Haffe viz Hase
 Haft viz haft
 Haft
 Hat er? viz Haber
 Häuser
 Häute
 Hai
 Hain
 Heer viz her
 Hesen viz Häfen
 Heher
 Hecht viz hägt
 Fehler
 Heide viz Häute
 Heile
 Heinrich viz Hain
 Heiser viz Häuser
 Heißer viz Häuser
 Heit (koncovka) viz Häute
 Heiter viz Häute
 Heide viz hägt
 Hecht viz hägt
 Heib viz hält
 Helle viz Höhle
 Heller viz Fehler
 Hemb
 Gemmt viz Hemb
 Hengst viz hängst
 Hengsten viz Mengsten
 Henne viz Hähne
 Her
 Herde
 Herin
 Herr viz her
 Heeren viz hären
 Herrchen viz Härchen
 Herrin viz herin

Heu viz Hai
 Heule viz Heile
 Heute viz Häute
 Heib
 Hienleben viz Miet
 Hifthorn
 Hinden
 Hindern
 Hingst
 Hintst viz hingst
 Hinten viz hindern
 Hirt
 Hof
 Höfen viz Häfen
 Hoffartig viz fertig
 Hoff viz Hof
 Höher viz Heher
 Höhle
 Höhlen
 Hohlt viz hold
 Höhne viz Hähne
 Höcker viz Höker
 Höker
 Hold
 Hölle viz Höhle
 Hör viz her
 Hörte viz Herde
 Hübe viz Heib
 Hüfte viz Hifthorn
 Human viz man (koncovka)
 Hürbe viz Hirt
 Hüte
 Hütthe viz Hüte
 Hütchen
 Hütte viz Hüte
 Hütchen viz Hütchen

J.

Jagd viz Sacht
 Jagt viz Sacht
 Sacht
 Jäh
 Jänner
 Jäten
 Je viz jäh
 Jeder viz jäter
 Jener viz Jänner
 Ihm
 Ihn
 Ihnen
 Ihren
 Im viz ihm
 Summe viz ihm
 In viz ihn
 Innen viz ihnen
 Irden
 Iren (koncovka) viz ihren
 Irten viz irden
 Island viz iss
 Iss
 Issst
 Ist viz isst
 Jubeln
 Jucken viz gucken
 Jung
 Junger viz jung
 Jungmais viz Mais
 Junfer viz jung
 Juvellen viz jubeln

K.

Kabel viz Gabel
 Kahl
 Rahm

Rahm
 Kalender viz Länder
 Kalmäuser viz Kahl
 Käfte viz gelte
 Kälter
 Kam viz Rahm
 Kamm viz Rahm
 Kammer-Kath viz Kamerad
 Kammerad viz Kamerad
 Kann viz Rahm
 Kanne viz Rahm
 Kanone viz Canone
 Karat viz Grad
 Karden viz Garden
 Karbättsche
 Kartättsche viz Karbättsche
 Karten viz Garten
 Kaffe viz Gase
 Kage viz Gage
 Käufer
 Kaviar viz Kar
 Kehle
 Kehre viz Chöre
 Keifer viz Käufer
 Keile
 Keiler viz Keile
 Keff viz Gedd
 Kelle viz Kehle
 Keller
 Kelter viz Kälter
 Kenner
 Kerbe
 Kerne viz gerne
 Kernig
 Keule viz Keile
 Kiefer
 Kiel
 Kiemen
 Kinn
 Kieb

Rinne viz Riemen
 Sinn viz Sien
 Kirrte viz Bierde
 Rissen
 Riste
 Klätscher viz Gletscher
 Klauen viz glauben
 Kleiden viz gleiten
 Kleinod viz Note
 Klette viz Glätte
 Klinken viz glimmen
 Klinge
 Klinker viz Klinge
 Knabe
 Knapp viz Knabe
 Kobalt
 Köhler viz Keller
 Komet
 Kommet viz Komet
 Können viz kennen
 Körbe viz Kerbe
 Körnig viz kernig
 Krähen viz Gran
 Krahn viz Gran
 Kram viz Gram
 Kränze viz Gränze
 Krapp viz Grab
 Krauen viz Grau
 Kraus viz Graus
 Krause viz Graus
 Kränseln viz Kreifeln
 Kraut viz graut
 Kräuter
 Krebs viz Gröb
 Kreide viz Kräuter
 Kreis viz Greis
 Kreifeln
 Kreifen
 Kreifeln viz Kreifen
 Kren viz Grän

Presse viz Gröb
 Kriege
 Kriegen viz Griechen
 Kriechen viz Griechen
 Krim viz Grimm
 Kröte viz Gröte
 Krüge viz Kriege
 Krügen viz Griechen
 Krume
 Krumme viz Krume
 Küfer viz Kiefer
 Kühl viz Kiel
 Kühn viz Sinn
 Kummel viz Komet
 Kunst viz Gunst
 Kurfürst viz Thur
 Kuß
 Küßen viz Rissen
 Küste viz Riste
 Küste viz Riste

L.

Laben
 Lade
 Lagen
 Lahm
 Lähme
 Lachs
 Laib
 Laie
 Laich
 Lachs viz Lachs
 Lamm viz Lahm
 Lämmern
 Lände viz Lehnte
 Länder
 Längst

Lappen viz Laben

Lass

Läßen

Lass viz Lass

Lass viz Lass

Lass

Lasse viz Lasse

Läuse

Laut

Läuten

Läutern

Leben

Ledig

Leer

Leere

Legen viz Lagen

Lahme viz Lähme

Lähmern viz Lämmern

Lehne

Lehnen viz Lehne

Lehnte

Lehre viz Leere

Leib viz Laib

Leib

Leiden viz Läuten

Leider viz Läutern

Leihe viz Laie

Leiche viz Laich

Leicht viz Leib

Leicht

Leichter

Leise viz Läuse

Leiter viz Läutern

Lende viz Lehnte

Lenkst viz Längst

Lesen viz Läsen

Lettig viz Ledig

Leichter viz Leichter

Leichtthurm viz Leicht

Leuten viz Läuten

Liebe

Lied

Liegt

Liehet viz Lied

Lies

Lies viz Lies

Liesje

Liest viz List

Liest viz List

Ling (koncovka)

Lings (koncovka)

Linf viz Ling (koncovka)

Linfisch viz Lings (koncovka)

Linf viz Ling (koncovka)

Linsje

Lippe viz Liebe

Lise viz Liesje

List

Liste

Litt viz Lied

Logen viz Loden

Lögen viz Lagen

Lohnen

Löhnung viz Lohnen

Loden

Loos

Loß viz Loos

Lösen viz Läsen

Lot

Loth viz Lot

Lötzig viz Ledig

Löwen viz Leben

Luzern viz Lähren

Lügt viz Liegt

Luchs

Lünse viz Linse

Lüste viz Liste

Lurus viz Luchs

M.

Maas
 Mabe
 Magazin viz Binn
 Magd viz Macht
 Mägdte viz Mächte
 Mägen
 Mahl
 Mahnen viz Mannen
 Mähre
 Mähren viz Mähre
 Mähren viz Mähre
 Mährt
 Macht
 Mächte
 Main
 Mais
 Maiselfaden
 Malheur viz leer
 Man
 Mandel
 Manen viz Mannen
 Mann viz man
 Mannen
 Männchen
 Mantel viz Mandel
 Marber
 March
 Mars viz March
 Markt viz March
 Märkte
 Marter viz Marber
 März
 Maß viz Maas
 Maffe
 Mäße viz messe
 Mast viz Mast
 Mast
 Matte viz Mabe

Mäuse
 Mäuler
 Meballe viz Theile
 Meere viz Mähre
 Meiler viz Mäuler
 Mein viz Main
 Meise viz Mäuse
 Meißel viz Meißelfeber
 Melbe
 Melonen viz Löhnen
 Merkte viz Märkte
 Messe
 Meth viz mährt
 Methode viz Tode
 Mette viz mährt
 Metzge
 Meßgen viz Metzge
 Mied
 Mieder viz mied
 Miene
 Miethe viz mied
 Mime viz Miene
 Mine viz Miene
 Minne viz Miene
 Minge
 Miffen
 Mitt viz mied
 Mitte viz mied
 Mobe
 Mogen viz Mägen
 Mohn viz man
 Mohr
 Mähre viz Mähre
 Mächte viz Mächte
 Mönchen viz Männchen
 Moor viz Mohr
 Moos
 Mor (koncovka) viz Mohr
 Morgen
 Moses viz Moos

Motte viz Mode
 Müde viz mied
 Mühle
 Müller viz Mühle
 Mündchen viz Männchen
 Münze viz Minze
 Mus
 Mufe viz Mus
 Muß viz Mus
 Muße viz Mus
 Müßen viz missen
 Mütter viz mied
 Mythe viz mied.

N.

Nagen viz Nachen
 Nagt viz Nacht
 Nachahmen viz ahmen
 Nachen
 Nähje
 Nahen viz Nachen
 Nahmen
 Nählich
 Nachsännen viz sehnen
 Nacht
 Nakt
 Nähjt
 Nacken viz Nachen
 Nact viz Nact
 Namen viz nahmen
 Nägte
 Narbe
 Narrte viz Narbe
 Nase
 Nasse viz Nase
 Näfft
 Nefse viz Näpfe

Nehmen viz nähmen
 Neid
 Nein
 Nest viz näßt
 Nett viz näht
 Neuen viz nein
 Neun viz neun
 Niese
 Nieße
 Niet
 Niete viz Niet
 Nicht
 Nichte viz nicht
 Nichten viz nicht
 Nide viz Genide
 Nisse viz niese
 Niste viz nieße
 Note
 Noth viz Note
 Nöthen viz näht
 Nüsse viz niese.

O.

Obere
 Oblate viz Lade
 Ober
 Oeden viz Eden
 Ofen
 Oesen viz äffen
 Offen viz Ofen
 Oehle viz Elle
 Oehre viz Mehre
 Oern viz Obern
 Orcan viz Organ
 Orben
 Ordre viz Orden
 Organ

Orten viz Orden
 Otter viz Oter
 Oval viz Mal.

P.

Paar viz baar
 Paare viz Bahre
 Paarte viz Bart
 Paden viz baden
 Päckchen viz Bäckchen
 Palast viz Ballast
 Pan viz Ban
 Parber
 Pardon viz Thon
 Park viz barg
 Parole viz Rolle
 Part viz Bart
 Partei viz Bart
 Parther viz Parber
 Pass viz Bass
 Pafft viz Bass
 Pafte viz Bass
 Patent viz habend
 Pater viz Bab
 Pathe viz Bab
 Pecher viz Bäche
 Pein viz Wein
 Perücke viz berücke
 Person viz Sohn
 Pest viz best
 Petchast viz bähht
 Pfade viz fabe
 Pfahl viz fahl
 Pfähle viz Fälle
 Pfand viz Fand
 Pfanne viz Fahne
 Pfarren viz fahren
 Pfeile viz Fäule

Pferdhen
 Pflaumen viz Flaum
 Pflege viz Flecke
 Pflicht viz fliecht
 Pflichten viz flüchten
 Pfübde viz Flecke
 Pflug viz Fluch
 Pflügen viz fliegen
 Pflugshar viz Schar
 Pflücken viz fliegen
 Pförtchen viz Pferdchen
 Pfühl viz Füllen
 Pfund viz Fund
 Phiole
 Phisch (koncovka) viz Fisch
 Pide
 Pite viz Pide
 Picking viz Büdfling
 Pique viz Pide
 Piquet
 Pissen viz Bissen
 Piste viz Büste
 Planke viz blant
 Platt viz Blatt
 Boden viz bocken
 Pole viz Bohle
 Pomade viz Mabe
 Pompe viz Bombe
 Port viz Bord
 Porter viz Bord
 Porto viz Bord
 Posen
 Possen viz Posen
 Prag viz brach
 Prahlen
 Pracht viz bracht'
 Preis
 Preise
 Preiselbeere viz preise
 Preuße viz preise

Briefe
 Brise viz priefe
 Profezeit viz zeijt
 Prüfe viz Briefe
 Puder viz Bude
 Pumpe viz Bombe
 Puten viz Bude
 Pyramide viz mied.

Q.

Quacken
 Quäcker viz quäcken
 Quäle
 Quehle viz quäle
 Quelle viz quäle
 Quitt viz Quitte
 Quitte.

R.

Raab
 Rabatt
 Rabatte viz Rabatt
 Rabe viz Raab
 Rab
 Raben
 Räber
 Rächten
 Rahm
 Rahmen viz Rahm
 Rain
 Ramen viz Rahm
 Rande
 Rang
 Range viz rang
 Ränge
 Ranke viz rang

Ränne
 Rannte viz Rande
 Rapen viz Raab
 Rappe viz Raab
 Räte viz Raben
 Rath viz Rab
 Rätthe viz Rebe
 Rätthlich
 Ratte viz Raben
 Rauben
 Räuber
 Raube
 Räuheren
 Rauhte viz Raube
 Räumen
 Raupen viz rauben
 Raute viz Raube
 Rebe
 Redlich viz rätthlich
 Reede viz Rebe
 Reeden viz Räber
 Regen
 Regnen viz rechnen
 Reij
 Rechen viz rächen
 Rechenen
 Reijt
 Reiben viz Räuber
 Reif
 Reigen viz reihen
 Reije
 Reihen
 Reijer viz reihen
 Reichern viz räueren
 Reijte
 Reimen viz räumen
 Reim viz Rain
 Rhone
 Ribbe viz riebe
 Riebe

Riefe
 Riemen
 Riefeln
 Rieß
 Riefe
 Rieth
 Riffe viz riefe
 Rind
 Rinde
 Rinnt viz Rind
 Riß viz rieß
 Riffe viz Riefe
 Ritt viz rieth
 Rogen viz Roden
 Roggen viz Roden
 Röchen viz Regen
 Roden
 Rolle
 Roman viz man
 Ross
 Rosmarin viz Ross
 Rüste viz Reste
 Rütthe viz Rebe
 Rütthen viz Räder
 Rützlich viz rätzlich
 Route
 Rube viz riebe
 Rügen viz rücken
 Ruchbar viz bar (koncovka)
 Ruhm
 Rütmen viz Riemen
 Ruchte viz Route
 Rücken
 Rückgrat viz Grab
 Rum viz Ruhm
 Ründe viz Rinde
 Rüsselfeln viz riefelfeln
 Rute viz Route
 Ruthe viz Route
 Rutte viz Route.

S.

Saal
 Saale viz Saal
 Saat
 Sabaoth
 Sabbath viz Sabaoth
 Säen
 Sage viz Sache
 Säge
 Sagte viz sachte
 Sache
 Sähen viz säen
 Saht viz Saat
 Sachte
 Saite
 Säcke
 Sal (koncovka) viz Saal
 Salbe
 Salben viz Salbe
 Salve viz Salbe
 Sam (koncovka)
 Sammet viz sam (koncovka)
 Sammt viz sam (koncovka)
 Sand
 Sang
 Sänge
 Sant viz sang
 Sammt viz Sand
 Satt viz Saat
 Sätze
 Säue
 Säuft
 Sänge viz Säue
 Säule
 Säume
 Sett viz Säcke
 Sette viz Säcke
 Seen viz säen
 Segen viz Säge

Sehen viz säen	Sch eine
Sehnen	Scheite viz Scheide
Seide viz Seite	Schele viz schäle
Seiger viz Säure	Schelle viz schäle
Seift viz säuft	Schelte viz schälte
Seihe viz Säure	Schelte viz schälte
Seiht	Scherben viz Schürpe
Seichte viz Saite	Scheune viz Scheine
Seime viz säume	Schente viz Scheide
Sein	Schief
Seit viz seiht	Schiefer
Seite viz Saite	Schieler
Seuge viz säuge	Schielt
Senke viz sänge	Schier
Sennen viz sehnen	Schieße
Seze viz Säze	Schiff viz schief
Seiche viz seihe	Schiffer viz Schiefer
Seid viz seiht	Schild viz schielt
Sein viz sein	Schiller viz Schieler
Schade	Schilt viz schielt
Schaf	Schirren viz schier
Schaff' viz Schaf	Schlaf
Schafft viz Schaft	Schlaff viz Schlaf
Schaft	Schlächten
Schal	Schlang
Schale	Schlange viz schlang
Schäle	Schlank viz schlang
Schall viz schal	Schlänche
Schalle viz Schale	Schlechter viz Schlächter
Schallten viz schalten	Schleiche viz schlänche
Schälte	Schleiße
Schalten	Schleuße viz schleiße
Schar	Schließ
Schärge	Schleiße
Scharr' viz Schar	Schliff viz schließ
Scharrte viz Scharte	Schloßen
Scharte	Schlüsse viz schleiße
Schatten viz Schade	Schmäuse
Schawl viz schal	Schmeiße viz Schmäuse
Scheide	Schmied

Schmiede viz Schmied	Sinft viz singft
Schmiede viz Schmied	Sinnt viz find
Schneide	Sinter
Schneite viz Schneide	Sitten viz sieden
Schooß	Sohle
Schoß viz Schooß	Sohn
Schoten	Sohne
Schotten viz Schoten	Söhnen viz sehnen
Schriet	Sold
Schritt viz schriet	Sole viz Sohle
Schüler viz Schieler	Solle viz Sohle
Schüren viz schier	Sollt viz Sold
Schüsse viz schieße	Sonne viz Sohne
Schwämme	Späht
Schwänge	Span
Schwänke viz schwänge	Spann viz Span
Schwären	Sporen
Schwärt	Sporren viz sporen
Schwemme viz Schwämme	Spät viz späht
Schwenke viz schwänge	Später
Schweren viz schwören	Speere
Schwert viz schwört	Sperre viz Speere
Schwiele	Spieler
Schwierig	Spötter viz später
Schwirre	Spränge
Schweren viz schwören	Sprenge viz spränge
Schwert viz schwört	Springe
Schwüle viz Schwiele	Sprunge viz spränge
Schwüre viz schwüre	Spucken
Schwürig viz schwierig	Spülen viz spielen
Sieden	Staar
Sich viz sich	Staat
Stecher viz sicher	Stadt viz Staat
Stechr viz Sicht	Städte
Sich	Staffette viz Feder
Sicher	Stahl
Sicht	Stähle
Sichtig	Stahr
Sind	Stall viz stahl
Singft	Ställe viz stähle

Stämme
 Starr viz Staar
 Stät
 Stäte viz Städte
 Statt viz Staat
 Stätte viz Städte
 Stäuben
 Stäupen viz stäuben
 Stehst
 Steht viz stät
 Stecken
 Stelle viz stähle
 Stemme viz Stämme
 Steppen
 Stete viz Städte
 Steuer
 Steier viz Steuer
 Steiermark viz Steuer
 Stiegen
 Stiehl
 Stiel viz stiehl
 Sticken
 Stilett
 Still viz stiehl
 Stöhr
 Stöcken viz stecken
 Stole
 Stollen viz Stole
 Stör viz Stöhr
 Störe viz Stöhr
 Stößt viz steßt
 Strafe
 Straffe viz Strafe
 Stränge
 Strasburg viz Strafe
 Straße
 Stränche
 Stretche viz Stränche
 Streit
 Streite

Strenge viz Stränge
 Streut viz Streit
 Strente viz streite
 Stücken viz stücken
 Stül viz stiehl
 Süben viz sieben
 Süchtig viz sichtig
 Sünder viz Sinter.

T.

Tadel viz Dattel
 Tag viz Dach
 Tags viz Dachs
 Tagt
 Taille viz Theile
 Takt viz tagt
 Thäler viz Teller
 Talg
 Tall viz Talg
 Tand
 Tannen viz bannen
 Tante viz Tand
 Tanz
 Thäter
 Tau viz Chau
 Chau
 Taube viz Daube
 Taugen viz tauchen
 Tauchen
 Taxbaum viz Dachs
 Theer viz der
 Theeren viz börrer
 Teig
 Teich viz Deich
 Theile
 Teller
 Tenne

Tinte viz diente
 Thier viz dir
 Tod
 Tode
 Todt viz Tod
 Tobt viz Dotter
 Töbten viz thäten
 Tochter viz Dochte
 Tolle viz Dohle
 Ton viz Thon
 Thon
 Töne viz Tenne
 Töner viz Däner
 Tonne viz Donne
 Thor
 Thorn viz Dorn
 Dorf viz Dorf
 Dort viz dort
 Dorte viz Dort
 Tournure
 Traben
 Träge
 Tragt viz Tracht
 Träger
 Tracht
 Trank viz Drang
 Thränen viz Dröhnen
 Trappen viz traben
 Trat viz Draht
 Träte viz drehte
 Thrazier viz Drahtzieher
 Trennen viz Dröhnen
 Tresse
 Trestler
 Treu viz drei
 Triebe
 Trifft viz Trift
 Trift
 Dritte viz Dritte
 Tröge viz träge

Throne viz Drohne
 Troß
 Trost viz Droß
 Trösten viz Dresden
 Tröster viz Trestler
 Troß
 Triibe viz triebe
 Trüger
 Tüchtigkeit viz Dichtigkeit
 Tücke viz Dicke
 Thum (koncovka) viz dumm
 Thun
 Thunfisch viz Thun
 Tünchen viz Dingen
 Thür viz Dir
 Turnier viz Tournaure.

U.

Uibel
 Uiberweisen
 Uiberweisen viz überweisen
 Uiberwindern
 Uiberwintern v. Uiberwindern
 Uhr
 Uhrfeder
 Urfehde viz Uhrfeder
 Umreisen
 Umreisen viz umreisen
 Ungemach viz Gemach
 Ungerade
 Ungerathen viz ungerade
 Ungeziefer viz Ziffer
 Ungerecht
 Ur (předložka) viz Uhr.

V.

Vater viz Faber
 Väter viz fetter

Beilchen viz Feilchen
 Verband
 Verbannt viz bahnt
 Verbinden
 Verbirgt
 Verbrämen viz Bremen
 Verbrannter viz Brand
 Verbünden viz verbinden
 Verbürgt viz verbirgt
 Verbau' viz Thau
 Verdiente viz diente
 Verdroß viz Troß
 Verdröße viz Tresse
 Verbünnte viz diente
 Verfällt
 Verfehlt viz verfällt
 Vergällte viz gelte
 Vergäßen
 Vergießt
 Vergißt viz vergießt
 Vergößen viz vergäßen
 Vergolden
 Vergolten viz vergolden
 Verhält
 Verheeren viz hören
 Verheerte viz Herde
 Verhehlt viz verhält
 Verhielt
 Verhüllt viz verhielt
 Verleiden
 Verleiten viz verleiden
 Vermelde viz melde
 Vermieden
 Vermiffen viz missen
 Vermietthen viz vermieden
 Verräthet viz Rede
 Verrente viz ränge
 Verse viz Färse
 Versengt
 Versenkt viz versengt

Verschlämmen
 Verschlemmen v. verschlämmen
 Verschwinden viz verschwenden
 Verschwenden
 Versöhnen viz sehen
 Verweisen
 Verweisen viz verweisen
 Verweisen viz verwaisen
 Verwirrt viz wird
 Verwirrte viz Wirtthe
 Beste viz Fest
 Better viz fetter
 Viel viz fühlen
 Bier viz für
 Bieren viz führen
 Vierte viz führte
 Birole viz Phiole
 Biper viz Fiber
 Blicke viz Flicke
 Bolke viz Gefolge
 Böllig viz fällig
 Borden viz fordern
 Bornähmen viz vornehmen
 Bornehmen
 Bornehmlich viz nämlich
 Borräthe
 Borrede viz Borräthe.

W.

Wade
 Wage
 Wägen
 Wag's
 Wache
 Wahl
 Wählen
 Wählt
 Wahn
 Wähnte

Währen	Weißlich viz weislich
Währt	Weit viz Weid
Wachs viz wags	Weite viz Weide
Weid	Weizen viz Weizen
Weidmann viz Weid	Wellen viz wählen
Weise	Welt viz wählt
Weizen	Weltall viz Wel
Wald	Wen
Walde	Wenn viz wen
Wall viz Wahl	Wer viz wehr'
Wällen viz wählen	Werder viz Wärter
Wallnuß viz Wahl	Werg
Walt viz Wald	Werk viz Berg
Walte viz Waide	Werth viz währt
Wand	Werter viz Wärter
Wände viz wähnte	Wesen
Wangen	Wessen viz Wesen
Wanten viz Wangen	Weßer viz Wasser
Wann viz Wahn	Weste viz fest
Wanne viz Wahn	Westen viz fest
War	Wette viz wehte
Waare viz war	Wetter viz weder
Wären viz währen	Widder
Wärter	Wider viz Widder
Wasser	Widrig
Wate viz Wade	Wiede
Watte viz Wade	Wieder viz Widder
Weder	Wiegen viz wichen
Wegen viz wägen	Wiese
Wehr'	Wichen
Wehren viz währen	Wichsen
Wehte	Wild
Weide	Wildpret viz Bret
Weicht viz Weid	Wille
Weichte viz Weide	Willkühr viz tier
Weis (předložka)	Wir
Weise viz Weise	Wird
Weis viz weis (předložka)	Wirft
Weisse viz Weise	Wirth viz wird
Weislich	Wirth

Wirrwar viz wir
 Wisse viz wiese
 Woge viz Woge
 Wochē
 Wohl
 Wohne
 Wonne viz wohne
 Worden
 Worten viz worden
 Wörter viz Wärter
 Wähle viz Wille
 Wählt viz Wild
 Wächsen viz wachsen
 Würbe viz Wirthē
 Würgen viz bürgen
 Wirgt viz wirkt
 Wust
 Wüste
 Wust' (er) viz Wust
 Wüste viz Wüste
 Wütthe viz Wiebe
 Wiltherich viz widrig.

Z.

Zähe
 Zähl'
 Zählten
 Zähne
 Zählen
 Zagen viz Zaden
 Zaine
 Zaden
 Zange
 Zanken viz Zangen
 Zäume viz Zaine

Zäume viz Zaine
 Zehe viz Zähe
 Zehne viz Zähne
 Zehren viz Zählen
 Zeige
 Zeigen viz Zeichen
 Zeichen
 Zeiht
 Zeit viz zeiht
 Zell viz zählt
 Zelle viz zählt
 Zelten viz zählten
 Zelter viz zählten
 Zerrē viz zähren
 Zeuge viz zeige
 Zeugen viz Zeichen
 Ziege viz ziehe
 Ziegel
 Zieche
 Ziemer
 Zient
 Zierbe
 Zierte viz Zierbe
 Ziffer
 Zimmer viz Ziemer
 Zimmt viz zient
 Zinn
 Zölle viz zählt
 Zone viz Sohne
 Züge viz Zieche
 Zügel viz Ziegel
 Züde viz Zieche
 Zweg viz Zwerch
 Zwerch
 Zwieliht
 Zwilch viz Zwieliht.